

ks. mgr lic. Leszek Poleszak SCJ

WYŻSZE SEMINARIUM MISYJNE KSIĘŻY SERCANÓW W STADNIKACH – HISTORIA I TERAŹNIEJSZOŚĆ

I Historia Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach

1. Początki domu zakonnego w Stadnikach

Pierwsza możliwość osiedlenia się księży sercanów w Stadnikach pojawiła się pod koniec 1928 roku. Ksiądz Kazimierz Wiecheć otrzymał wówczas propozycję darowizny, w skład której wchodził dom wraz z zabudowaniami gospodarczymi, ogród i grunty rolne. Ofiarodawcą był Wojciech Michalik, ojciec ks. Stanisława Michalika, sercanina. Mimo że Rada Generalna wyraziła zgodę na przyjęcie darowizny i przyznała sumę 10 tysięcy lirów dla rodziny ofiarodawców, darowizna nie doszła do skutku z powodu palącej potrzeby budowy domu i kaplicy w Krakowie Płaszowie oraz niedoboru personelu, który mógłby zrealizować plan osiedlenia się sercanów w Stadnikach¹.

Klerycy sercańscy po raz pierwszy pojawili się w tej miejscowości na wakacjach 1940 roku. Zostały one zaplanowane przez ks. Michała Wietechę². Na stałe sercanie przybyli do Stadnik 22 maja 1944 roku. Była to ośmioosobowa grupa nowicjuszy wraz z mistrzem nowicjatu ks. Władysławem Majką i br. Paschalisem Świdrem – kucharzem. Musieli oni opuścić dom macierzysty w Krakowie w związku z jego częściowym zajęciem przez Niemców. W marcu 1944 roku utworzono w nim bowiem koszary kolumny transportowej armii niemieckiej³. Po przybyciu z Krakowa Płaszowa nowicjusze zamieszkali w dworku państwa Michalików, który został przystosowany do potrzeb nowicjatu. Pierwsza profesja tej grupy nowicjuszy miała miejsce 25 marca 1945 roku⁴.

Właściwy dom nowego nowicjatu rozpoczęto budować na dziedzicznym gruncie ks. Stanisława Michalika i br. Antoniego Szewca, w pobliżu domu państwa Michalików. Dekret Kurii Metropolitalnej w Krakowie zezwalający na erygowanie nowej placówki sercańskiej wystawiono dnia 19 września 1946 roku. Pierwszą czynność budowlaną – kopanie studni – rozpoczęto 10 kwietnia 1947 roku. Teren pod budowę domu nowicjackiego i kościoła został poświęcony przez ks. Michała Wietechę, inicjatora budowy, 10 czerwca 1947 roku. Pomimo wielu niedogodności budowa przebiegała sprawnie. Już 14 sierpnia 1948 roku dokonano przeniesienia domu nowicjackiego, a następnego dnia, w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, odbył się skromny ingres pierwszego rektora domu stadnickiego, ks. Adama Gąsiorka⁵. Poświęcenia nowo wybudowanego kościoła dokonał ks. prałat Stanisław Mazanek z Krakowa, w niedzielę 19 września 1948 roku⁶. W dniu 1 marca 1951 roku utworzono w Stadnikach niezależną parafię, której pierwszym proboszczem został ks. Czesław Kunda, a wikariuszem ks. Dionizy Bucki⁷.

Rektorzy domu stadnickiego:

1. ks. Adam Gąsiorek	1948-1950
2. ks. Stefan Kierpiec	1950-1953
3. ks. Stanisław Sidelko	1953-1954
	1954-1956 – dom zajęty przez władze państwowe
4. ks. Karol Rudzok	1956-1958
5. ks. Roman Kubina	1958-1960
6. ks. Władysław Majka	1960-1963
7. ks. Adolf Janczak	1963-1966
8. ks. Józef Nawieśniak	1966-1969
9. ks. Adam Włoch	1969-1971
10. ks. Stanisław Jarzyna	1971-1978
11. ks. Adolf Janczak	1978-1984
12. ks. Czesław Konior	1984-1990
13. ks. Józef Wróbel	1990-1993
14. ks. Eugeniusz Ziemann	1993-1999
15. ks. Jan Strzałka	od 1999

Proboszczowie parafii w Stadnikach:

1. ks. Czesław Kunda	1951-1957
2. ks. Tadeusz Wietecha	1957-1963
3. ks. Czesław Szortyka	1963-1966
4. ks. Stanisław Dadej	1966-1972
5. ks. Antoni Kotlarczyk	1972-1977
4. ks. Zbigniew Letkiewicz	1977-1981
5. ks. Antoni Sławiński	1981-1984
6. ks. Ludwik Heller	1984-1985
7. ks. Władysław Zięba	1985-1989
8. ks. Kazimierz Kowalczyk	1989-1995
9. ks. Stanisław Jaskuła	od 1995

W dniu 31 lipca 1954 roku, po pięciodniowych przygotowaniach, nastąpiła likwidacja domu zakonnego w Stadnikach przez władze świeckie w ramach szeroko zakrojonej akcji, skierowanej przeciwko zgromadzeniom zakonnym w Polsce. Klerycy, księża oraz cały dobytek został wywieziony do domu macierzystego w Krakowie Płaszowie. W Stadnikach pozostali jedynie proboszcz – ks. Czesław Kunda, wikariusz – ks. Dionizy Bucki oraz kościelny – br. Alojzy Żurek. W miejsce zakonników przesiedlono siostry służebniczki Najświętszej Maryi Panny ze Śląska Opolskiego⁸. Budynki klasztoru odzyskano dopiero 6 grudnia 1956 roku. W tym dniu dotarł do Stadnik pierwszy samochód z klerykami sercańskimi z Tyńca. Na czele nowej wspólnoty seminaryjnej stanął ks. Karol Rudzok⁹.

2. Studium Teologiczne

Polscy sercanie początkowo studiowali teologię i filozofię we Włoszech i Francji. Po zakończeniu drugiej wojny światowej grupa kleryków uczestniczyła w wykładach u ojców franciszkanów. Natomiast od września 1949 roku inna grupa korzystała z wykładów w seminarium diecezjalnym w Tarnowie. Alumni zaś mieszkali w nowo zakupionym domu przy ul. Rogoyskiego 12 (dziś 16), do którego przenieśli się z Krakowa Płaszowa 17 lipca 1949 roku¹⁰. Niestety, nie był to dom przystosowany do ówczesnych potrzeb: brakowało ogrodu, korzystano jedynie z podwórka, nie było odpowiedniej liczby łazienek. Pierwszym rektorem scholastykatu w Tarnowie został mianowany w dniu 29 czerwca 1949 roku ks. Jan Bem.

Od czasu zabrania przez władze państwowe domu w Stadnikach w 1954 roku kolejna grupa alumnów zaczęła uczęszczać na studia filozoficzno-teologiczne do seminarium ojców dominikanów w Krakowie¹¹. W związku z likwidacją przez władze państwowe małego seminarium w Krakowie Płaszowie gościny sercanom udzielili benedyktyni z Tyńca.

Studium Teologiczne Prowincji Polskiej Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego zostało erygowane dnia 8 października 1956 roku przez księdza prowincjała Jana Bema. Decyzję tę podjęto uchwałą Rady Prowincjalnej z dnia 20 maja 1956 roku. Jego siedzibą stał się dom macierzysty w Krakowie przy ul. Saskiej 2¹². Rektorem Studium został ks. Franciszek Solak, prefektem ks. Stanisław Nagy, a sekretarzem ks. Adam Włoch. Pierwszy rok akademicki rozpoczął się 8 października 1956 roku¹³.

Początkowo borykano się z dużymi trudnościami związanymi ze zorganizowaniem potrzebnej kadry naukowej. Większość wykładowców pochodziła spoza Zgromadzenia. Innym problemem była konieczność zgromadzenia kleryków rozproszonych po różnych seminariach, do których dotychczas uczęszczali, i umieszczenie ich w domu macierzystym. W pierwszych latach działalności Studium nauka w nim trwała 5 lat. Od 1959 roku studia skrócono do 4 lat, w związku ze zorganizowaniem w Studium Międzyzakonnym Ojców Franciszkanów w Krakowie *Tirocinium pastorale*, które odąd miało stanowić piąty rok studiów teologicznych. W tym samym roku opracowano również nowy regulamin egzaminów dla Studium Teologicznego.

W lutym 1960 roku Studium Teologiczne zostało przeniesione do Stadnik ze względu na obawę utraty domu stadnickiego¹⁴. Program nauczania został oparty na *Ratio generalis studiorum* i uzupełniony programami czołowych seminariów diecezjalnych w Polsce. Egzaminy organizowane były na koniec każdego semestru. Z zasadniczych przedmiotów teologicznych obowiązywały egzaminy całościowe, tak zwana rigoroza¹⁵.

3. Studium Filozoficzne

Decyzja o erygowaniu Studium Filozoficznego została podjęta uchwałą Rady Prowincjalnej z dnia 14 września 1960 roku. Zostało ono powołane do życia 25 września 1960 roku, a jego pierwszą siedzibą był dom zakonny w Krakowie Płaszowie. Dekret erekcyjny podpisał ks. Stanisław Sidelko, pełniący urząd przełożonego prowincji¹⁶.

Działalność Studium Filozoficznego opierała się na konstytucji apostołskiej *Sedes sapientiae*, *Ratio studiorum generalis* oraz tworzonym w tym czasie *Ratio studiorum provincialis*. Studia trwały dwa lata. Liczba godzin wszystkich przedmiotów na poszczególnych rocznikach wahała się w granicach 23-25. Na 46 godzin wykładowych przypadało 27 godzin przedmiotów filozoficznych. Obok egzaminów półrocznych i końcowo-rocznych został wprowadzony tak zwany egzamin maturyiczny z całości filozofii. Miał on miejsce po ukończeniu bieżących egzaminów drugiego roku. Materiał egzaminacyjny stanowiło 45 tez z zasadniczych przedmiotów filozoficznych: 9 z metafizyki, 6 z teorii poznania, 6 z kosmologii, 6 z teodycei, 6 z psychologii racjonalnej, 6 z etyki, 6 z logiki i 6 z metodologii. Alumni drugiego roku filozofii musieli do 30 kwietnia złożyć pracę proseminaryjną z metafizyki. Studenci pierwszego roku natomiast mieli przygotować wypracowanie (tzw. klauzurówkę)¹⁷ z jednego z przedmiotów filozoficznych. Oprócz tego wszyscy studenci zdawali lekturę uzupełniającą z historii filozofii. W Studium Filozoficznym wykładano także języki obce: łacinę, francuski i niemiecki. Uzupełnienie studiów stanowiły również systematycznie organizowane referaty profesorów z innych uczelni, zwłaszcza z KUL-u, dotyczące filozofii i dziedzin pokrewnych. Poważną niedogodnością w funkcjonowaniu Studium był brak dobrze zorganizowanej biblioteki i niewystarczająca ilość książek z wykładanych materii. W ciągu pierwszego pięciolecia w studium uczestniczyło 44 studentów, z czego 30 zdało egzamin maturyiczny¹⁸.

Pierwszym rektorem Studium Filozoficznego był ks. Wiktor Kubina. Kadre profesorską w większości stanowili wykładowcy z naszego Zgromadzenia. Obok nich wykłady prowadziło także czterech jezuitów i jeden franciszkanin. Rozbicie studiów filozoficznych i teologicznych w dwóch oddzielnych ośrodkach było uciążliwe. Wiązało się to z koniecznością prowadzenia dwóch niezależnych centrów studiów i powodowało trudności w przeżywaniu życia braterskiego we wspólnocie. W takich okolicznościach zaczęła dojrzewać myśl o połączeniu Studium Teologicznego ze Studium Filozoficznym¹⁹.

4. Połączenie Studium Teologicznego i Studium Filozoficznego

Połączenie Studium Teologicznego ze Studium Filozoficznym i umieszczenie ich w Stadnikach zostało poprzedzone szerokimi przygotowaniem.

Podstawę prawną stanowiła konstytucja apostolska *Sedes sapientiae*, która regulowała normy dotyczące wychowania i formacji intelektualnej alumnów seminariów duchownych²⁰. Przygotowania do umieszczenia w jednym miejscu obu ośrodków naukowo-formacyjnych trwały niemal rok. Przyczyną niezmiernie ważną, mobilizującą do ich połączenia, stała się konieczność lepszego zasiedlenia domu w Stadnikach, by nie dopuścić do ingerencji władzy świeckiej w związku z prawem, które wówczas obowiązywało. Dodatkowym bodźcem stały się także *Instrukcje powizytacyjne* wizytatora generalnego ks. Augustyna Ruttensa z sierpnia 1963 roku. Ostateczna decyzja zapadła na posiedzeniu Rady Prowincjalnej 28 sierpnia 1964 roku. Studium Filozoficzne znajdujące się do tej pory w Krakowie zostało przeniesione do Stadnik i w ten sposób utworzono Studium Filozoficzno-Teologiczne, które z czasem zmieniło nazwę na Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów²¹. Początkowo obydwie studia – filozofii i teologii zachowały niezależność i swoich prefektów²². W dniu 18 września 1964 roku ks. Romuald Skowronek, pełniący funkcję prowincjała, wyśtosiował do kuratorium w Krakowie pismo informujące o tymczasowym przeniesieniu Studium Filozoficznego z Krakowa Płaszowa do Stadnik²³.

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 1964/1965 po połączeniu Studium Filozoficznego i Teologicznego miała miejsce 21 września 1964 roku²⁴. Mszę świętą na inaugurację roku akademickiego sprawował bp Julian Groblicki. W *Sprawozdaniu z działalności Studium Teologicznego w Stadnikach* przygotowanym na uroczyste rozpoczęcie roku podano, że na liście dotychczasowych alumnów znajdowało się 68 osób, z czego 39 otrzymało już święcenia kapłańskie, a 8 opuściło Studium²⁵. *Sprawozdanie z organizacji Wyższego Seminarium Duchownego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w roku szkolnym 1964/65* przesłane do kuratorium w Krakowie podaje, iż liczba wszystkich studentów w pierwszym roku wspólnej działalności Studium Teologicznego i Filozoficznego wynosiła 38 osób²⁶.

Po połączeniu obu instytucji naukowych warunki studiów zdecydowanie się polepszyły. Kadre naukową stanowiło 39 wykładowców, w tym 21 spoza Zgromadzenia. Wciąż pozostawał problem konieczności dojazdów i dowożenia profesorów z Krakowa, Tarnowa i Bochni. Wśród dostrzeganych braków wymieniano niedobór podręczników do przedmiotów pomocniczych teologii oraz podstawowych lektur teologicznych,

zwłaszcza w językach obcych. Te braki zmuszały do pisania skryptów. Dwa razy w roku organizowane były konferencje profesorskie dla wszystkich, natomiast 2-4 razy w roku konferencje w mniejszym gronie, w których brali udział wyłącznie wykładowcy ze Zgromadzenia²⁷.

5. Współpraca naukowa z Papieską Akademią Teologiczną

Uprzedzając zalecenia Komisji Episkopatu Polski ds. Nauki Katolickiej, które dotyczyły ugruntowania charakteru akademickiego studiów w wyższych seminariach duchownych w Polsce, Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie zawarł umowę o współpracy naukowej z kilkoma wyższymi seminariami duchownymi diecezjalnymi i zakonnymi. Wśród nich znalazło się także Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach. Podpisanie umowy nastąpiło dnia 23 września 1980 roku podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego, która zbiegła się z jubileuszem 25-lecia Seminarium. Wykład inauguracyjny pt. *Chrześcijaństwo a kultura w ujęciu Jana Pawła II* wygłosił ówczesny dziekan Papieskiego Wydziału Teologicznego ks. prof. dr hab. Marian Jaworski, a mszy świętej przewodniczył kard. Franciszek Macharski²⁸.

Istota współpracy polega na tym, że studenci Seminarium mogą przygotowywać na seminariach naukowych u swoich profesorów prace magisterskie, które po zaakceptowaniu przez promotora są przedstawiane Papieskiej Akademii Teologicznej²⁹, wyznaczającej recenzentów do ich oceny. W przypadku oceny pozytywnej studenci przystępują do egzaminu z określonego materiału i po pomyślnym jego zaliczeniu otrzymują ze strony PAT stopień magistra³⁰.

Współpraca naukowa z Papieską Akademią Teologiczną w Krakowie przejawia się także w wymianie kadry profesorskiej czy choćby możliwości korzystania z jej zbiorów bibliotecznych. Każdego roku przedstawiciele Akademii są również obecni na uroczystych inauguracjach roku akademickiego oraz egzaminach magisterskich.

W 1996 roku dokonano przedłużenia umowy o afiliacji Seminarium do Papieskiej Akademii Teologicznej³¹.

6. Wizytacje kanoniczne

W Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Sercanów wielokrotnie dokonywał wizytacji przełożony prowincji. Zwykle miały one miejsce

przy okazji dorocznych wizytacji domu zakonnego. W 1963 roku w Studium Teologicznym w Stadnikach miała miejsce wizytacja wizytatora generalnego ks. Augustyna Ruttensa.

Pierwsza wizytacja kanoniczna w ówczesnym Studium Teologicznym została zapowiedziana *Dekretem Prymasa Polski Stefana Kardynała Wyszyńskiego z dnia 15 lutego 1964 r.* Miała być ona przeprowadzona przez ks. infułata Wietrzykowskiego z Poznania i dotyczyła sprawdzenia, czy w seminarium zostały wprowadzone w życie przepisy Kodeksu Prawa Kanonicznego, zarządzenia konstytucji apostolskiej *Sedes sapientiae* i dołączonych do niej Statutów Generalnych z dnia 31 maja 1956 roku oraz dekretu Świętej Kongregacji ds. Zakonnych *Sancta congregatio* z dnia 7 lipca 1956 roku³².

Przeprowadzenie wizytacji było poprzedzone przygotowaniem, na które składało się między innymi wypełnienie *Podręcznego kwestionariusza dla Księża Wizytatorów Niższych i Wyższych Zakonnych Seminarium Duchownych w Polsce*. Obowiązkiem tym były objęte wszystkie seminaria, także wyjęte z ogólnego prawa kościelnego i posiadające przywileje³³.

Z powodu złego stanu zdrowia wizytatora wizytacja w Seminarium nie doszła jednak do skutku³⁴.

W maju 1992 roku miała miejsce wizytacja kanoniczna, której celem było przygotowanie relacji o stanie polskich seminariów duchownych dla Stolicy Apostolskiej. Wizytację przeprowadził ks. abp Damian Zimoń i ks. prof. Eugeniusz Weron SAC. Objęła ona następujące elementy programu: mszę świętą, spotkanie z zarządem seminarium, wykładowcami i klerykami³⁵. Na zakończenie wizytacji został przygotowany protokół powizytacyjny, który przekazano Prowincji Polskiej za pośrednictwem przełożonego generalnego ks. Virginio Bressanelliego. Zawierał on pozytywny wynik wizytacji³⁶. Stwierdzono w nim, że wykładowcy, „którzy w dużej części przynależą do Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego, wykazują pełną skuteczność dydaktyczną i naukową, która rozciąga się w poszczególnych przypadkach także i na ważne ośrodki studiów kościelnych w Polsce. Poziom wykładów jest więc dość wysoki, dając studentom nie tylko zdrową doktrynę Kościoła powszechnego, lecz także orientację w kierunku badań naukowych poprzez specjalistyczne seminaria naukowe”³⁷.

7. Relacje z władzami świeckimi

W latach powojennych władze państwowe zaczęły coraz bardziej utrudniać funkcjonowanie i działalność szkół niepublicznych, kierując swoją uwagę zwłaszcza na wyższe seminaria duchowne, diecezjalne i zakonne oraz szkoły prywatne, prowadzone przez środowiska kościelne. 12 października 1959 roku prezes Rady Ministrów Józef Cyrankiewicz wystosował pismo do Episkopatu Polski w sprawie nadzoru państwa nad niepaństwowymi zakładami nauczania. Powołano się w nim na ustawę z 11 marca 1932 roku o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych, i na jej podstawie zarządzono kontrole, które od tej pory miały obejmować także Seminarium Księży Sercanów w Stadnikach. Jako przyczynę podano zupełną swobodę kształcenia i wychowywania kandydatów do stanu duchownego, prowadząca do budzenia w wychowankach negatywnych postaw społecznych³⁸. W związku z tym pismem minister oświaty wydał zarządzenie, w którym zalecono kuratoriom okręgów szkolnych i Wydziałom ds. Wyznań Prezydów Wojewódzkich Rad Narodowych objąć nadzorem niższe i wyższe diecezjalne oraz zakonne seminaria duchowne. Zarządzono również wizytacje seminariów duchownych oraz sporządzanie zarządzeń powizytacyjnych i orzeczeń, które miały być przekazywane do wykonania kierownikom nadzorowanych seminariów lub ich właścicielom³⁹. Władze seminariów duchownych miały także przekazywać do kuratoriów na specjalnych formularzach sprawozdania z organizacji roku szkolnego⁴⁰ oraz projektowany podział zajęć⁴¹.

Takie postępowanie władz państwowych spowodowało liczne protesty Prymasa Polski i poszczególnych biskupów, które jednak nie przyniosły efektu w postaci zmiany polityki rządu w tym względzie⁴². W praktyce zarządzenie to realizowano poprzez organizowanie wizytacji w seminariach, konieczność sporządzania sprawozdań z organizacji seminarium duchownego oraz projektowanego podziału zajęć, które miały być przesłane do kuratoriów w odpowiednich okręgach⁴³. Konsekwencją takich represji były również kontrole bibliotek seminaryjnych, z których jedna miała miejsce w Stadnikach 22 sierpnia 1960 roku. W czasie jej trwania dokonano konfiskaty 68 pozycji książkowych⁴⁴.

W sprawie wizytacji zarządzonych przez kuratorium istnieje dokument z kurii prowincjalnej z dnia 17 maja 1966 roku powołujący się na pismo

z Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski, w którym wyraźnie przypomniano, iż na mocy uchwały Episkopatu z dnia 8 maja 1966 roku uprawnionym do wizytacji seminariów duchownych jest wyłącznie ordynariusz miejsca lub wyższy przełożony zakonny. Dokument określa również sposoby postępowania rektorów seminariów w przypadku zamiaru przeprowadzenia wizytacji przez władze świeckie⁴⁵.

Zarządzenie ministra oświaty było realizowane w różny sposób. Władze świeckie starały się posuwać coraz dalej, dążąc do wizytowania wykładanych przedmiotów i do udziału w komisjach egzaminów końcowych. Władze Seminarium, choć uprzejme i grzeczne, zawsze podkreślały swoje negatywne nastawienie do wizytacji. Przez kilka lat nie dopuszczono do wizytacji przedmiotów wykładanych, jedynie w roku akademickim 1963/64 pozwolono na wizytację wykładów śpiewu kościelnego i łaciny (podobnie jak to miało miejsce tego roku w innych seminariach)⁴⁶. Rokrocznie przesyłano także do kuratorium sprawozdania z organizacji roku szkolnego z wyjątkiem roku 1964/65, kiedy to władze świeckie dokonały istotnych zmian w nadesłanych formularzach, godzących w suwerenność seminariów duchownych⁴⁷.

II Studia i formacja w Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Sercanów

1. Dokumenty dotyczące formacji intelektualnej alumnów

Prace nad zorganizowaniem studiów w prowincji rozpoczęto właściwie jeszcze przed jej formalnym powstaniem. Systematycznie kształtował się także zarys dokumentów, które były niezbędne do funkcjonowania powstałych z biegiem czasu Niższego Seminarium oraz Studium Teologicznego i Studium Filozoficznego.

W 1959 roku dla szczegółowej regulacji zasad studiów i formacji intelektualnej został zatwierdzony *Regulamin egzaminów dla Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Krakowie*⁴⁸. Określone w nim zostały rodzaje egzaminów, egzaminatorzy, sposób ustalania daty i przebiegu egzaminów, oceny oraz inne szczegółowe dane regulujące przebieg studiów.

Statut Studium Teologicznego Księży Sercanów w Polsce sporządzony dla państwowych władz szkolnych został opracowany w 1960 roku⁴⁹. Określono w nim stan prawny i charakter Studium Teologicznego, lokalizację i stan majątkowy, zarząd, przepisy dotyczące wykładowców, rady pedagogicznej, alumnów, toku nauczania, egzaminów, wakacji i dni wolnych od nauki. Dołączono do niego także *Regulamin egzaminów*. W 1961 roku powstał projekt *Prowincjalnego regulaminu studiów* określający zasady studiów średnich, filozoficznych i teologicznych. Uwzględniono tam także Studium Pastoralne zawierające w sobie *Tirocinium Pastoralne*, trwające przynajmniej jeden rok po studiach teologicznych i przygotowujące do pracy duszpasterskiej, a także egzaminy dla młodych księży składane przez pięć lat po święceniach⁵⁰. Na posiedzeniu Rady Prowincjalnej 17 sierpnia 1961 roku zatwierdzono również *Regulamin prefekta studium*⁵¹. W tym roku ustalono też wzory druków: *Testimonium* (protokoły egzaminacyjne), *Testimonium de theologiae sacra studiis peractis* oraz *Acta personalia*⁵².

Obecnie studia w Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Sercanów odbywają się według *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*⁵³, zatwierdzonego przez Kongregację ds. Wychowania Katolickiego 26 sierpnia 1999 roku wraz z *Ratio studiorum*⁵⁴. Zgromadzeniowymi dokumentami dotyczącymi formacji i studiów seminaryjnych są *Ratio formationis generalis*⁵⁵ oraz *Ratio formationis provincialis*⁵⁶. Na podstawie tych dokumentów, zwłaszcza nowego *Ratio studiorum*, został opracowany *Program dydaktyczny*⁵⁷. Seminarium kieruje się także wewnętrznym *Statusem wykładowcy Wyższego Seminarium Misyjnego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego*⁵⁸.

2. Przebieg formacji podstawowej w Seminarium

Istotę formacji intelektualnej w Seminarium stanowi osiągnięcie wymaganej wiedzy filozoficzno-teologicznej dotyczącej Boga, człowieka i świata – niezbędnej do pełnienia misji kapłańskiej i skutecznego apostołstwa. Według *Pastores dabo vobis*, winna być ona wielostronna, pełna i pogłębiona oraz odpowiadać dynamizmowi ewangelicznemu w kontekście nieustannie zmieniających się form kulturowych. Całość formacji seminaryjnej została tak ukształtowana, aby ogarnąć formację intelektualną, ludzką, duchową i kapłańsko-duszpasterską.

Celem formacji ludzkiej alumnów jest doprowadzenie do pełnej integralności ich osobowości w aspekcie emocjonalnym, wolitywnym i kultury bycia, a także wyrobienie poczucia odpowiedzialności za Kościół i Zgromadzenie. Formacja duchowa i zakonna (sercańska) jest ukierunkowana na rozwój wszystkich elementów życia konsekrowanego: jedności z Bogiem, pogłębienia i praktyki ślubów zakonnych oraz dążenia do pełnej integracji w życiu wspólnotowym, zgodnie z charyzmatem Założyciela. Formacja kapłańsko-duszpasterska (zwana inaczej pastoralną) prowadzi do nabycia odpowiednich sprawności intelektualno-duchowych i pastoralnych niezbędnych do skutecznego przepowiadania Ewangelii. Formacja intelektualna koncentruje się na pogłębionym studium filozofii i teologii, które mają za zadanie przygotować odpowiednich i światłych pasterzy, zdolnych prowadzić powierzone im wspólnoty w duchu prawdziwej i zdrowej nauki⁵⁹.

Formacja w Seminarium trwa przynajmniej sześć lat. W jej skład wchodzi dwa lata studiów filozoficznych i cztery lata studiów teologicznych. W czasie formacji alumni przygotowują się również do przyjęcia posług lektora i akolity oraz do złożenia profesji wieczystej i przyjęcia święceń diakonatu. Ukoronowaniem formacji seminaryjnej są święcenia kapłańskie⁶⁰.

W Seminarium prowadzone są seminaria naukowe z następujących dyscyplin: Pismo św. Starego i Nowego Testamentu, teologia fundamentalna, teologia dogmatyczna, teologia moralna, teologia życia wewnętrznego, historia Kościoła, katolicka nauka społeczna, historia sztuki sakralnej i prawo kanoniczne. Alumni uczestniczą również w lektoratach języków nowożytnych: języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i włoskiego. Od kilku lat są również organizowane zagraniczne kursy językowe we Francji⁶¹, Anglii⁶², Niemczech⁶³ i Irlandii⁶⁴. W 1994 roku podczas wakacji letnich został zorganizowany po raz pierwszy kurs języka angielskiego, przeprowadzony przez amerykańską organizację Ochotnicy Ziemi (Global Volunteers)⁶⁵. Od 2000 roku przy współpracy ze szkołą British Council organizowany jest dwutygodniowy kurs języka angielskiego prowadzony przez angielskiego wykładowcę⁶⁶. Klerycy uczestniczą także w dodatkowych zajęciach śpiewu oraz chóru⁶⁷.

Do zwyczajnej działalności naukowej Seminarium zaliczają się liczne sympozja naukowe, udział alumnów w sympozjach organizowanych

poza Seminarium, panele naukowe, wykłady nadzwyczajne, praktyka diakańska w parafiach. Ponadto, alumni przygotowują specjalne programy w związku z Tygodniem Misyjnym, Tygodniem Modlitw o Powołania Kapłańskie i Zakonne, Tygodniem Modlitw o Zjednoczenie Chrześcijan itd.

W przygotowanie do dojrzałego przeżywania życia zakonnego wpisują się znacząco coroczne rekolekcje, organizowane dla wszystkich alumnów. Przed ślubami wieczystymi kandydaci do ich złożenia odbywają także specjalny kurs formacyjny w La Capelle we Francji, gdzie mają okazję pogłębić duchowość Zgromadzenia oraz doświadczyć jego powszechności⁶⁸. Zgodnie z tradycją, w pierwszych dniach roku akademickiego klerycy biorą udział w pielgrzymce Papieskiej Akademii Teologicznej do Kalwarii Zebrzydowskiej⁶⁹.

Całość zagadnień dydaktycznych, jakie mają miejsce podczas roku akademickiego, nie składa się jednak na pełny obraz życia seminaryjnego. Formacja naukowa i intelektualna nie stanowi bowiem wyłącznego i jedyne-go członu formacji seminaryjnej. Obok wymienionych jej elementów istnieje jeszcze wiele innych, które mają za zadanie wpłynąć na pełniejszy rozwój osobowości i przygotować alumna do aktywnego i owocnego zaangażowania we wspólnocie Kościoła. Służą temu przede wszystkim liczne grupy zainteresowań, szeroka działalność pozanaukowa Seminarium oraz możliwość czynnego zaangażowania się w życie społeczności lokalnej.

W czasie roku akademickiego oraz w okresie wakacji alumni mają możliwość uczestniczenia w wielu kursach formacyjnych i innych zaangażowaniach czy praktykach, które mają na celu praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy oraz pogłębienie umiejętności w pracy duszpasterskiej. Wśród tych zaangażowań należy wymienić następujące: udział w pielgrzymce radomskiej na Jasną Górę, w kursach dla wychowawców kolonijnych, zaangażowanie w organizację Sercańskich Dni Młodych w Pliszczynie, udział w Dniach Młodzieży w Raszkowie w Mołdawii, uczestnictwo w Kongresie Osób Konsekwowanych w Częstochowie⁷⁰, posługa osobom starszym i chorym z Domu Pomocy Społecznej przy parafii św. Jadwigi, praktyki duszpasterskie, uczestnictwo w oazach, grupach apostołskich, praca z ludźmi chorymi i wiele innych.

W celu lepszego przystosowania do pracy z osobami wymagającymi specjalnej troski w roku akademickim 1988/1989 zostały zorganizowane zajęcia języka migowego⁷¹. Ich pogłębieniem były spotkania z ks. prał. J. Bryłą

na temat duszpasterstwa specjalistycznego dla głuchoniemych i niepełnosprawnych⁷².

Niekiedy pomoc alumnów była wykorzystywana w czasie wakacji do rozbudowy i przystosowania niektórych domów Prowincji Polskiej (np. Seminarium w Stadnikach, Stopnica⁷³, Lublin⁷⁴).

3. Rektor Seminarium i inne osoby odpowiedzialne za formację

Bezpośrednia odpowiedzialność za formację we wspólnocie seminaryjnej spoczywa na rektorze i jego współpracownikach: magistrze, ojcu duchownym i prefekcie studiów, chociaż cała wspólnota pośrednio uczestniczy w tym dziele⁷⁵. Rektor Seminarium koordynuje i animuje wspólnotę, określa kierunek wychowawczy i troszczy się o jego realizację⁷⁶. Istotną pomocą dla rektora, w trosce o wychowanie alumnów, jest magister kleryków, który sprawuje bezpośrednią opiekę nad alumnami⁷⁷. Niezbędną posługę w całokształcie formacji seminaryjnej pełnią ojcowie duchowni i spowiednicy, których zadaniem jest troska o właściwy rozwój duchowy kleryków i ich dojrzałość wewnętrzną⁷⁸.

Odpowiedzialnym za organizację nauczania w Seminarium jest prefekt studiów. Troszczy się on o to, by materiał wykładany był zgodny z obowiązującym *Ratio studiorum*, ustala harmonogram zajęć i terminy egzaminów, organizuje sympozja naukowe⁷⁹, zwołuje Konferencję Profesorską⁸⁰.

4. Wykładowcy

W początkowych latach istnienia Studium Teologicznego i Studium Filozoficznego Prowincja Polska Księży Sercanów borykała się z problemem zorganizowania odpowiedniej kadry profesorskiej. Wielu wykładowców musiało dojeżdżać z wykładami z innych seminariów. W latach 1956-1965 prowadziło je tylko 18 wykładowców ze Zgromadzenia, natomiast 21 spoza niego. W tym okresie nie było także możliwości kształcenia się poza granicami kraju. Większość profesorów zdobywała swoje stopnie naukowe i tytuły w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie⁸¹.

Obecnie wykładowcami Seminarium są członkowie prowincji oraz wykładowcy z innych ośrodków naukowych, takich jak: Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

w Warszawie, Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, Instytut Teologiczny w Częstochowie i innych. Dorobek naukowy kadry naukowej Seminarium jest publikowany w „Roczniku seminaryjnym” wydawanym od 2001 roku⁸².

Wśród wielu wybitnych wykładowców Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów znajdują się między innymi: ks. Ignacy Różyczki, ks. Julian Groblicki, ks. Stanisław Nagy, ks. Marian Jaworski, ks. Tadeusz Ryłko, ks. Józef Wróbel, ks. Jan Kowalski, ks. Jan Andrzej Kłoczowski, Stanisław Grygiel.

5. Alumni

Pierwszy rok akademicki 1964/1965 w Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Sercanów rozpoczęła grupa 19 kleryków, w tym 4 na pierwszym roku. Liczba alumnów zwiększała się stopniowo, aby w swoim szczytowym okresie, czyli 1984 roku osiągnąć liczbę 96. Obecnie Seminarium liczy 41 studentów (w tym 2 osoby przebywają na urloпах dziekańskich). Od 1986 roku alumnami Seminarium są również obcokrajowcy. Pochodzą z Białorusi, Chorwacji, Finlandii, Mołdawii, Rosji, Rumunii i Ukrainy. Przed rozpoczęciem nowicjatu odbywają oni roczny postulat, podczas którego doskonalą swoją znajomość języka polskiego.

Od początku istnienia Seminarium w obecnej formie, czyli od 1964 roku, 411 alumnów rozpoczynało pierwszy rok studiów. Z tej grupy 259 ukończyło studia i przyjęło święcenia kapłańskie w Zgromadzeniu Księży Sercanów. Inni przeszli do seminariów diecezjalnych lub zakonnych, w których kontynuowali formację i przyjęli sakrament święceń kapłańskich. Wielu zrezygnowało z dalszego kontynuowania przygotowania do kapłaństwa.

W formacji prowadzonej przez księży sercanów na przestrzeni historii Seminarium uczestniczyli także klerycy z zakonu cystersów ze Szczyrzyca oraz kanonicy regularni z Krakowa.

6. Grupy zainteresowań działające w Seminarium

a) *Koło misyjne*

Istnienie koła misyjnego w Seminarium ściśle wiąże się z działalnością misyjną Zgromadzenia. Jego członkowie uczestniczą w piątkowych

apelach misyjnych w intencji misjonarzy oraz powołań misyjnych, odmawiają Żywy Różaniec w intencji misjonarzy, prowadzą z nimi korespondencję i przygotowują gazetkę misyjną. Alumni uczestniczą również w corocznym czuwaniu misyjnym w Częstochowie oraz czynnie angażują się w spotkania rodzin misjonarzy sercańskich, organizowane w naszym Seminarium. Formą apostołstwa misyjnego są katechezy przeprowadzane w okolicznych szkołach, jak również Muzeum Misyjne, w którym prezentowane są eksponaty pochodzące z różnych krajów. Konkretnym wyrazem pomocy misjonarzom są zbiórki różnych rzeczy (np. znaczki, okulary), z których uzyskane fundusze są przeznaczane na misje.

Nową formą działalności koła misyjnego stał się Duchowy Patronat Misyjny, który zrodził się w 1992 roku w obrębie wydawanego przez Seminarium czasopisma dla chorych „Wstań”. Jeden z działów tego pisma nosi nazwę „Misyjna poczta”. Zawiera on w głównej mierze listy misjonarzy i inne artykuły poświęcone tematyce misyjnej. Ideą Duchowego Patronatu Misyjnego jest zjednoczenie ludzi w modlitwie za misje i utworzenie z nich zaplecza duchowego dla polskich sercanów pracujących na misjach. Każdej osobie, która zgłasza chęć przynależności do Duchowego Patronatu Misyjnego przydzielony jest jeden z krajów misyjnych bądź potrzebujących ewangelizacji: Kongo, RPA, Kamerun, Indonezja, Filipiny, Indie, Finlandia, Białoruś, Mołdawia czy Ukraina. Do zobowiązań członków należy codzienne odmawianie aktu ofiarowania, modlitwa i ofiarowanie cierpień w intencji misji. W pierwszą i третią niedzielę miesiąca w intencjach tych osób sprawowana jest msza święta, a we wtorki są oni poleceni w modlitwach *Apelu misyjnego*. Obecnie Duchowy Patronat Misyjny liczy 354 członków⁸³.

b) Koło powołaniowe

Głównym celem koła powołaniowego jest podejmowanie różnorodnej działalności na rzecz nowych powołań do naszego Zgromadzenia. Wśród jego inicjatyw należy wymienić następujące: modlitwa o nowe powołania do służby Bożej, organizowanie dni skupienia i rekolekcji powołaniowych dla chłopców, przeprowadzanie niedziel powołaniowych w parafiach, uczestnictwo i pomoc w przeprowadzeniu rekolekcji dla młodzieży, przygotowanie i prowadzenie dorocznych rekolekcji dla maturzystów.

Rekolekcje powołaniowe dla młodzieży męskiej odbywają się kilka razy w roku: w czasie roku akademickiego trwają one trzy dni, natomiast

w czasie wakacji przybierają formę nieco dłuższą. Podczas ich trwania poruszane są tematy dotyczące powołania, Pisma św. i podstawowych zagadnień naszej wiary. Głównym celem tych spotkań jest rozeznanie powołania i zapoznanie młodych ludzi z życiem zakonnym na przykładzie wspólnoty seminaryjnej.

Dużą rolę w działalności koła odgrywa także korespondencja osobista z chłopcami utrzymującymi kontakt z Seminarium⁸⁴. W ramach koła powołaniowego powstaje również pisemko dla chłopców „Drogi Przyjaciel”. Od kilku lat ukazuje się ono również w rosyjskiej wersji językowej.

c) Koło charytatywne

Działalność koła charytatywnego w wymiarze duchowym jest realizowana przede wszystkim poprzez modlitwę w intencjach chorych i cierpiący. Intencje tych osób są polecane w każdą środę w Modlitwie na zakończenie dnia, poprzedzonej rozważaniami o tematyce cierpienia. W wymiarze zewnętrznym koło charytatywne organizuje stałe wyjazdy do takich miejsc, jak Szpital Rejonowy w Myślenicach, Instytut Pediatrii w Krakowie Prokocimiu, Państwowy Dom Dziecka w Jasieniu, Dom Pomocy Społecznej w Cerekwii. W czasie tych wyjazdów alumni spotykają się z ludźmi cierpiącymi, starszymi i samotnymi, przygotowują „mikołaja” dla wychowanków z domu dziecka, organizują spotkania wigilijne⁸⁵ czy też z okazji Dnia Dziecka. W tradycję działalności koła mocno zostały wpisane również odwiedziny osób chorych i samotnych ze stadnickiej parafii oraz zbieranie odzieży i obuwia, które są sortowane i wysyłane do potrzebujących. Członkowie koła przygotowują obchody Dnia Chorego. W historii Seminarium były organizowane także specjalne spotkania z chorymi⁸⁶.

Oprócz wielu form działalności Seminarium związanych z funkcjonowaniem koła charytatywnego na szczególną uwagę zasługują dwutygodniowe kolonie dla dzieci leczonych w Klinice Hematologii Dziecięcej Polsko-Amerykańskiego Instytutu Pediatrii AM w Krakowie organizowane przy współpracy z Fundacją Przyjaciół Dzieci z Chorobą Nowotworową. Pierwszy raz kolonie odbyły się w 1992 roku. Ich idea powstała podczas wspólnych rozmów ks. Lucjana Szczepaniaka, lekarza pediatri, z prof. J. Armatą, kierownikiem Kliniki Hematologii Dziecięcej, oraz jego adiunktem panią dr W. Balwierz. W organizowanym turnusie uczestniczy lekarz, pielęgniarka, pedagog oraz alumni Seminarium. Kolonie dla dzie-

ci spotkały się z wielką wdzięcznością ich uczestników, tak iż zamiast nazwy „Wyspa Szczęśliwa” częściej używają „Wyższe Sanatorium”⁸⁷. Klerycy uczestniczą także w akcji oddawania krwi dla chorych dzieci. W latach ubiegłych w czasie wakacji pracowali również jako salowi w szpitalu.

W dniach 24 lipca-8 sierpnia 1997 roku odbyły się szóste kolonie dla dzieci, które tym razem przyjęły formę obozu harcerskiego. Wzięło w nich udział około 100 dzieci, wśród których znalazła się także grupa dzieci z Raciborza, których rodziny ucierpiały wskutek powodzi. Część z nich skorzystała z gościnności stadnickich parafian⁸⁸.

d) Grupa teatralna, *Misterium Męki Pańskiej*

Jedną z form działalności seminarzystów jest grupa teatralna. W historii istnienia Seminarium były przygotowywane przez alumnów specjalne przedstawienia czy programy, z okazji różnych uroczystości seminaryjnych albo prowincjalnych. Należy wymienić chociażby prezentację *Pokutnika z Osjaku* R. Brandstaettera⁸⁹ czy *Mord w Katedrze* T. S. Eliota. Szczególne nasilenie działalności w tym zakresie nastąpiło w latach 80., w związku ze znaczącym wzrostem liczby alumnów. Repertuar był stopniowo wzbogacany i rozwijany. W początkowym okresie były to *Jaselka* na podstawie *Betlejem Polskiego* Lucjana Rydla, wystawiane w auli seminaryjnej⁹⁰, później zaś zrodziła się myśl, by przygotować *Misterium Męki Pańskiej*.

Scenariusz *Misterium* napisał w 1982 roku Jan Strzałka, ówczesny alumn Seminarium. Został on oparty na tekstach Pisma św., powieści Romana Brandstaettera *Jezus z Nazarethu* i tradycyjnych staropolskich utworach misteryjnych. W początkowej fazie przygotowywania spektaklu swoją pomocą służył alumnom nieżyjący już aktor Stanisław Kierasiński. Obecnie reżyserem *Misterium* już od wielu lat jest Piotr Piecha – aktor Teatru Ludowego z Krakowa⁹¹. Na zaproszenie Muzeum Żup Krakowskich z Wie-liczki *Misterium Męki Pańskiej* wystawione zostało również w Kopalni Soli w Wieliczce w dniu 28 marca 2004 roku⁹². Dziś ze spektakli *Misterium Męki Pańskiej*, które stanowią swoiste nabożeństwo wielkopostne, korzysta około 6 tysięcy osób.

e) *Apostolstwo Wyzwolenia Ewangelicznego (AWE)*

Apostolstwo Wyzwolenia Ewangelicznego zostało utworzone w 1982 roku przez kleryka Tadeusza Kałużnego. Jego działalność skoncentrowała

się głównie na problematyce zagrożenia nałogami, w szczególności alkoholizmem. Członkowie tej grupy angażowali się w szerzenie idei całkowitej abstynencji od alkoholu poprzez własny przykład życia, plakaty, organizowanie nabożeństw trzeźwościowych i spotkań z kompetentnymi osobami z tej dziedziny. Inną formą działalności Apostolstwa były wyjazdy duszpasterskie o tematyce trzeźwościowej oraz dotyczące obrony życia nienarodzonych. Chociaż w wymiarze formalnym AWE przestało istnieć, jednak alumni kontynuują jego idee, uczestnicząc w rekolekcjach trzeźwościowych w Zakrocymiu, organizowanych przez Prowincję Warszawską Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów⁹³.

f) Koło misji krajowych

W Seminarium istniało także przez krótki okres Koło misji krajowych. Zostało ono zainicjowane przez wybitnego sercańskiego misjonarza, ks. Stanisława Sidelkę w 1984 roku. Jego działalność miała na celu gromadzenie kleryków, którzy w perspektywie pracy kapłańskiej zamierzali zaangażować się na polu działalności rekolekcyjnej w Polsce⁹⁴.

g) Koło dehoniańskie

Wśród licznych grup zainteresowań swoje miejsce znalazło również koło dehoniańskie. Jego podstawowym celem było pogłębianie i szerzenie duchowości Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego oraz przybliżanie ludziom osoby i działalności jego założyciela Leona Jana Dehona. Obecnie cel ten w dużej mierze jest realizowany przez inne grupy, zwłaszcza poprzez koło powołaniowe⁹⁵.

h) Chór seminaryjny

Ideą przewodnią powstania chóru seminaryjnego było uświetnianie uroczystości seminaryjnych i parafialnych. Obok licznych śpiewów, wykonywanych w stadnickiej parafii czy Seminarium, chór występował również w katedrze wawelskiej, w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach, w sanktuarium Matki Bożej Płaszowskiej w Krakowie, w sanktuarium Matki Bożej w Myślenicach, a także w Dobczycach, Rzeszotarach, Raciechowicach i Niedomicach. W repertuarze znalazło się wiele utworów, wśród których szczególnie miejsce zajmuje *Akatyst* ku czci Matki Bożej.

W 2003 roku chór seminaryjny wziął udział w nagraniu płyty CD zatytułowanej *Mój Bóg jest miłosierny* z tekstami ks. bpa Józefa Zawitkowskiego. Wykonano tam utwór *Jezu, Jezu, ja proszę*. W dorobku artystycznym chóru znalazła się również płyta nagrana w 2004 roku przy współpracy Orkiestry Dętej w Dobczycach, na której znalazł się utwór Vangelisa *Conquest of Paradise*.

i) Zespoły muzyczne

W historii Seminarium odegrały również ważną rolę zespoły muzyczne, które prowadziły swoją działalność, korzystając z indywidualnych talentów alumnów. Wśród nich należy wymienić choćby takie zespoły, jak *Filipiaki* i *Alojz-Band*, działające na przełomie lat osiemdziesiątych⁹⁶. Uświetniały one zwłaszcza spotkania braterskie, jakie miały miejsce we wspólnocie seminaryjnej.

W dorobku seminaryjnych zespołów muzycznych, które nie posiadały konkretnej nazwy, znajduje się także kilka nagrań. Pierwszym z nich była kasetka *Misyjne wezwanie*. Kolejnym zaś nagraniem profesjonalnie wykonaną kaseta *Wyruszymy dziś jeszcze*, która w 2004 roku doczekała się wznowienia także w formie płyty CD. Materiał do tych nagrań zawiera utwory, których teksty i muzyka zostały napisane przez sercańskich kleryków.

j) Krąg instruktorów ZHP „Wagabunda”

Krąg instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego „Wagabunda” rozpoczął swoją działalność w 1995 roku i zgromadził w swoich szeregach grupę kilkunastu alumnów. Jego zręby zostały utworzone przez ks. Lucjana Szczepaniaka, który w lutym 1997 roku na wniosek biskupa polowego Wojska Polskiego Sławoja Leszka Głódzia został mianowany kapelanem ZHP w Prowincji Polskiej Księży Sercanów⁹⁷. Celem zasadniczym powołanego kręgu było przygotowanie przyszłych duszpasterzy ZHP. „Wagabunda” został utworzony jako krąg akademicki Chorągwi Krakowskiej. Alumni, będący jego członkami, swoje pierwsze szlify zdobywali w akcji „Las” w Bieszczadach, uczestniczyli również w szkoleniach w Stadnikach, Rabce i Krakowie. Jednym z osiągnięć Kręgu Instruktorskiego było powołanie Kapituły Stopni Harcerskich, jedynej tego rodzaju w ZHP. Wraz z posługami lektora, akolity, ślubami wieczystymi i święceniami diakonatu

alumni zdobywali stopnie „ćwika”, „harcera orlego” i „harcera Rzeczypospolitej”. Krąg „Wagabunda” brał również aktywny udział w prowadzonych w Seminarium wakacjach letnich dla chorych dzieci z Instytutu Pediatrii w Krakowie. W 1997 roku zorganizowany został także obóz terapeutyczny „Nieprzetartego Szlaku” w Ustroniu Morskim⁹⁸. Klerycy uczestniczyli w kursie drużynowych w Pogorzeli koło Kołobrzegu oraz w Perkozach koło Olsztyna⁹⁹. W dniach 17-18 października 1997 roku zorganizowano w Stadnikach Jesienny Złaz Hufca ZHP Kraków Podgórze, w którym wzięło udział trzysta osób. Przy tej okazji, z inicjatywy burmistrza Dobczyc, powołano również szczepek w Szkole Podstawowej w Stadnikach¹⁰⁰. Obecnie w Seminarium działalność kręgu nie jest kontynuowana.

k) Sekcja piłkarska

Alumni sekcji piłkarskiej Seminarium uczestniczą w międzyseminaryjnych rozgrywkach piłki nożnej o puchar metropolity krakowskiego. Dwukrotnie zajęli w nich pierwsze miejsce: w 1985 roku i w 2000 roku¹⁰¹.

7. Biblioteka seminaryjna

Początków biblioteki seminaryjnej należy doszukiwać się w okresie rozpoczęcia działalności Studium Teologicznego w Krakowie. W domu macierzystym zaczęto wtedy gromadzić księgozbiór, który zawierał przede wszystkim literaturę teologiczną i ascetyczną. Wraz z przeniesieniem Studium Teologicznego do Stadnik przeniesiona została również biblioteka. W skład biblioteki Seminarium weszły także zbiory Studium Filozoficznego, które zostało przeniesione do Stadnik w 1964 roku. W tym okresie brakowało jednak systematycznie tworzonego księgozbioru¹⁰².

W dniu 25 marca 1960 roku sporządzono na żądanie Sekretariatu Prymasa Polski sprawozdanie, z którego wynikało, że biblioteka liczyła wtedy około 15 tysięcy pozycji, w tym 6 tysięcy z nauk teologicznych i pomocniczych, umieszczonych w 25 działach. Spośród czasopism naukowych, krajowych i zagranicznych, wymieniono wówczas: „Ephemerides Liturgice”, „Znak”, „Ruch Biblijny i Liturgiczny”, „Homo Dei”, „Katechetę”, „Więź” i „Mówią wieki”. Już wówczas biblioteka dysponowała osobną czytelnią, w której znajdowały się encyklopedie, słowniki, podręczniki, czasopisma i gazety¹⁰³.

Ze *Sprawozdania z działalności Studium Teologicznego* z 1965 roku można dowiedzieć się, że biblioteka prenumerowała wówczas na bieżąco polskie czasopisma teologiczne i filozoficzne. W tym okresie istniała już czytelnia czasopism naukowych, choć nie było w niej czasopism zagranicznych. Wciąż brakowało również dobrego usystematyzowania książek, spisu inwentarza, odpowiedniego pomieszczenia oraz odczuwalny był niedobór funduszy, koniecznych do lepszej organizacji księgozbioru. Jako antidotum postulowano wówczas utworzenie Prowincjalnej Biblioteki Scholastykatu, która – według pomysłu ks. Michała Wietechy – miałaby podlegać prowincjalatowi¹⁰⁴.

W jubileuszowym roku 25-lecia istnienia Seminarium 1980/1981 biblioteka została już podzielona na dwie części: magazyn ogólny i lektorium. Druki zwarte zawierały wówczas 30 000 tytułów (teologia – 12 500, filozofia – 2 500, treść ogólna – 11 500, beletrystyka – 4 500). W skład księgozbioru wchodziło także 130 tytułów czasopism: 80 tytułów bieżących (63 polskie: 25 ogólnych, 38 teologicznych i filozoficznych), 25 tytułów obcojęzycznych (4 filozoficzne, 21 teologicznych). Biblioteka miała wówczas dwa katalogi: alfabetyczny i systematyczny¹⁰⁵.

Specyfika biblioteki seminaryjnej polegała przede wszystkim na gromadzeniu w miarę kompletnego zbioru z zakresu kultu Najświętszego Serca Pana Jezusa. Oprócz tego były w niej gromadzone główne dzieła z teologii i filozofii, a także podstawowe pozycje z innych dziedzin nauki i kultury. Wszystkie książki zaopatrywano w karty katalogowe.

W 1983 roku wybudowano nowe pomieszczenie dla potrzeb biblioteki. Umieszczona w nim została beletrystyka, czasopisma, dublety oraz podręczniki i skrypty. Wraz z zagospodarowaniem magazynu głównego zmodernizowano czytelnię, wprowadzając jej nowy wystrój. W tym okresie również starodruki zostały umieszczone w specjalnie wykonanej szafie¹⁰⁶.

Obecnie, biblioteka składa się z trzech części: magazynu, czytelnii (lektorium) i biblioteki ascetycznej¹⁰⁷. W magazynie znajduje się 62 500 pozycji, w tym skatalogowanych w komputerze – 37 560 (teologia – 24 000, filozofia – 5 100, wiedza powszechna – 16 660, beletrystyka – 6 700). Biblioteka zawiera również zbiór czasopism obejmujących 285 tytułów, w tym 80 czasopism obcojęzycznych. W zbiorach biblioteki znajduje się również 685 pozycji zgromadzeniowych i nowy dział prac naukowych, mający 219 pozycji. Ponadto magazyn biblioteki zawiera 234 starodruki (XVI-XVII wiek), w tym 44 skatalogowane komputerowo oraz około 3

tysiące nieskatalogowanych podręczników i książek. Czytelnia (lektorium) jest osobnym księgozbiorem, zawierającym 5 775 pozycji, odpowiadających poszczególnym dyscyplinom teologii, filozofii, literatury i nauk ścisłych oraz czasopism. Biblioteka ascetyczna jest zbiorem podręcznym, zawierającym około 1 500 pozycji z dziedziny ascetyki i duchowości.

Zbiory magazynu i czytelnia są obsługiwane przez katalog komputerowy MAK¹⁰⁸ i alfabetyczny katalog kartkowy. W magazynie istnieje również systematyczny katalog kartkowy. Biblioteka Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów jest członkiem Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”¹⁰⁹. Pierwszą osobą odpowiedzialną za bibliotekę był ks. Adam Włoch.

III Działalność wydawnicza

1. „Ecce Cor”

Powstanie grupy redakcyjnej „Ecce Cor” datuje się na 15 marca 1951 roku¹¹⁰. Pierwszy numer pisma ukazał się 8 kwietnia 1951 roku w scholastykacie w Tarnowie i był poświęcony tematami: „Sercanie a papież” oraz „Ojciec Założyciel a papież”¹¹¹. W skład redakcji wchodził przede wszystkim alumni, którzy przygotowywali teksty i zajmowali się wydaniem pisma¹¹².

W 9. numerze „Ecce Cor” w artykule *U progu drugiego roku* jego autorzy w sposób bardzo obszerny przedstawili własną wizję pisma: „Opowiadamy się zdecydowanie za literaturą publicystyczną i do takiej pisemko nasze zaliczyć chcemy. (...) Należy ono będzie do tej części literatury, która stara się uchwycić nurt życia w danej chwili takim, jakim on jest, która stara się być sejsmografem rejestrującym przejawy życia na określonym jego odcinku, a dalej, która przez swą twórczość ma z kolei kształtować to życie i wpływać na nie. Zaznaczyć jednak trzeba, iż publicystyka ta w naszym wypadku będzie miała charakter specyficzny – sercański”¹¹³. W dalszej zaś części artykułu została przedstawiona idea powstania pisma i zamierzenia autorów dotyczące treści i charakterystyki „Ecce Cor”¹¹⁴.

Staraniem grupy redakcyjnej „Ecce Cor” powstał również *Album jubileuszowy*, wydany przez kleryków tarnowskich z okazji 25-lecia obecności sercanów w Polsce¹¹⁵.

2. Dwumiesięcznik dla chorych „Wstań”

Idea powstania czasopisma dla chorych wyrosła z bezpośrednich spotkań stadnickich seminarzystów z ludźmi chorymi i potrzebującymi pomocy. Okazją do tych kontaktów stały się częste wyjazdy do szpitala w Myślenicach: udział w mszach świętych, przebywanie w salach szpitalnych, rozmowy z ludźmi chorymi. Ponieważ program studiów seminaryjnych nie pozwalał na zbyt częste spotkania osobiste, zrodził się pomysł docierania do ludzi cierpiących za pomocą słowa drukowanego, w formie listu, by móc częściej dodawać im otuchy i przekonywać, że cierpienie nie jest karą czy złem koniecznym, lecz mieści się w zamyśle miłości Pana Boga.

Pierwszy numer listu dla chorych ukazał się w kwietniu 1987 roku i nie posiadał stałego tytułu. Od trzeciego numeru piśmko przyjęło tytuł: „Wasze cierpienie nie jest mi obce”. W maju 1989 roku ukazał się pierwszy numer pisma z nowym tytułem – „Wstań”. Jego nakład osiągnął wte-dy 300 egzemplarzy. Z biegiem czasu wzrastała liczba osób zainteresowanych tą tematyką. Po trzech latach działalności, dnia 17 października 1990 roku, „Wstań” zostało wpisane w oficjalny rejestr w Sądzie Wojewódzkim w Krakowie, a jego pierwszym redaktorem naczelnym został ks. Józef Golonka¹¹⁶. Od tej pory pismo ukazywało się systematycznie jako dwumiesięcznik.

W początkowym okresie szata graficzna „Wstań” była czarno-biała, następnie ulegała ona stopniowym udoskonaleniom, aż osiągnęła postać pełnokolorowego pisma (od czerwca 1999 roku). Obecnie nakład wynosi 8 500 egzemplarzy i jest rozprowadzany zasadniczo w prenumeracie¹¹⁷. Natomiast około 2 tysiące egzemplarzy przekazywanych jest darmowo osobom lub instytucjom, których nie stać na prenumeratę. Oprócz czytelników indywidualnych pismo dociera także do szpitali, domów opieki społecznej, kapelanii, parafii oraz księgarń katolickich. W ten sposób idea głoszenia Dobrej Nowiny ludziom chorym i potrzebującym może być w pełni realizowana.

Redaktorami czasopisma dla chorych „Wstań” są klerycy Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów oraz – zgodnie z pierwotną ideą – sami chorzy. Sprzyja temu liczna korespondencja z Redakcją, wymiana artykułów i wierszy. Dla wielu czytelników ten kontakt z Re-

dakcją jest jedyną formą, w jakiej mogą wyrazić swoją sytuację życiową, przesiąkniętą niejednokrotnie dużym cierpieniem i samotnością.

Istnienie dwumiesięcznika dla chorych „Wstań” w Seminarium ma również wymiar formacyjny. Dzięki swojej tematyce, która jest ukierunkowana na obecność cierpienia w świecie, uwrażliwia ono młodych na obecność ludzi chorych, uczy ich życzliwości, delikatności, współczucia i zrozumienia w kontakcie z osobami najbardziej potrzebującymi. Zarówno praca redakcyjna, jak również kontakt listowny owocują w późniejszej posłudze kapłańskiej. Poprzez bardziej uwrażliwione serce łatwiej jest znaleźć czas dla osób chorych, starszych, samotnych i zanieść im odrobinę radości i nadziei.

Do maja 2004 roku ukazały się 93 numery pisma. W 2003 roku „Wstań” obchodziło swoje 15-lecie¹¹⁸.

3. „Drogi Przyjaciół”

Początek historii „Drogi Przyjaciół” sięga 1988 roku. W styczniu tego roku alumni wchodzący w skład Apostolstwa Powołań przygotowali pierwszy list skierowany do chłopców mających kontakt z seminarium, który otrzymał tytuł „Drogi Przyjaciół”. Jego celem było przybliżenie młodym ludziom życia w Seminarium Księży Sercanów, zaznajomienie z istotnymi elementami życia zakonnego, a także dzielenie się radościami i wydarzeniami życia wspólnoty seminaryjnej. W swoich artykułach alumni przedstawiali swoje zaangażowania, podejmowane prace, zainteresowania czy formy działalności apostołskiej.

Początkowo piśmko „Drogi Przyjaciół” ukazywało się w formie czterostronicowego listu formatu A4. Sama forma ulegała ewolucji i ostatecznie w 1999 roku (od 55 numeru) przybrała postać gazetki w formacie A5, szesnastostronicowej z kolorową okładką. Dokonano również drobnej korekty tytułu, który obecnie brzmi: „Drogi Przyjaciół”. Ostatni egzemplarz jest 81. numerem piśmka¹¹⁹.

3. „Äîäîäî Ääöä”

Ideą bliźniaczą wydawanego piśmka „Drogi Przyjaciół” stała się myśl opracowania rosyjskiej wersji językowej gazetki, przeznaczonej dla młodzieży rosyjskojęzycznej. Ideę tę wprowadzono w życie w 1995 roku, kiedy to przygotowano pierwszy numer „Äîäîäîäî Ääöä”. W skład

Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego”, „Skład osobowy seminarium” i „Terminarz studiów”. Można w nim odnaleźć także szczegółowy opis struktury formalnej studiów seminaryjnych¹²⁵, „Regulamin uzyskania stopnia magistra (PAT)”¹²⁶, „Program dydaktyczny”¹²⁷ oraz „Status wykładowcy Wyższego Seminarium Misyjnego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego”¹²⁸. Od drugiego numeru „Rocznika seminaryjnego” znajdują się w nim również artykuły naukowe wykładowców Seminarium.

IV Zaangażowanie Seminarium w życie Prowincji Polskiej Księży Sercanów

Od początku swego istnienia Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów czynnie uczestniczyło w bardzo wielu dziełach i uroczystościach na szczeblu prowincjalnym. Wśród nich należy wymienić choćby organizację spotkań młodych księży w ramach kursów *pro iunioribus sacerdotibus*¹²⁹ czy sympozjów naukowych związanych z jubileuszami prowincjalnymi.

W związku z 25-leciem otwarcia domu i poświęcenia kościoła w Stadnikach, w dniu 11 listopada 1973 roku zostały zorganizowane specjalne uroczystości rocznicowe z udziałem biskupa diecezji Helsinki i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Krajów Skandynawskich bp. Pawła Verschurena z Finlandii¹³⁰.

Z okazji zaś Jubileuszu 100-lecia Zgromadzenia i 50-lecia obecności sercanów w Polsce w Stadnikach miały miejsce uroczystości jubileuszowe w dniach 8-11 czerwca 1978 roku. Wziął w nich udział ks. kard. Karol Wojtyła wraz z innymi biskupami¹³¹.

W dniach 7-9 stycznia 1985 roku został zorganizowany zjazd misjonarzy krajowych¹³², a 17 kwietnia 1986 roku obchodzono uroczystość 50-lecia pracy rekolekcyjno-misyjnej Księży Sercanów z udziałem ks. kard. Franciszka Macharskiego, podczas których dokonano poświęcenia pamiątkowego krzyża umieszczonego w parku seminaryjnym¹³³.

12 października 1989 roku miało miejsce poświęcenie pomnika o. Leona Dehona, wykonanego przez artystę rzeźbiarza Henryka Burzca, którego dokonał ks. kard. Franciszek Macharski w związku z inauguracją roku akademickiego 1989/1990¹³⁴.

Wśród wydarzeń o charakterze ogólnoprowincjalnym należy wymienić ponadto jubileusz 100-lecia działalności misyjnej naszego Zgromadzenia w dniach 6-8 grudnia 1988 roku. Z tej okazji odbyła się sesja naukowa poświęcona tematyce misyjnej. Oprócz referatów przygotowano również misyjną wystawę obrazującą pracę naszych księży¹³⁵.

Innym ważnym wydarzeniem było sympozjum naukowe z okazji 150. rocznicy urodzin o. Założyciela Leona Dehona zorganizowane w dniach 20-22 kwietnia 1993 roku¹³⁶, sympozjum z okazji 25-lecia polskiej obecności w Zairze, zorganizowane w dniach 20-22 października 1995 roku¹³⁷, sympozjum z okazji jubileuszu 50-lecia erygowania Prowincji Polskiej SCJ, zorganizowane w dniach 23-25 października 1997 roku¹³⁸.

Dnia 25 marca 1996 roku zostało zorganizowane pierwsze spotkanie zgromadzeń zakonnych, męskich i żeńskich, które w swoim charyzmacie mają szczególne odniesienie do kultu Serca Jezusowego.

Seminarium stało się również miejscem organizacji spotkań artystów i naukowców. Wśród nich trzeba wymienić: zebranie naukowe sekcji Biblijnej Polskiego Towarzystwa Naukowego¹³⁹, Ogólnopolski zjazd artystów-plastyków, organizowany przez Wydział Filozoficzny PAT z inicjatywy ks. prof. Józefa Tischnera¹⁴⁰, rekolekcje dla artystów i naukowców z różnych ośrodków polskich, wygłoszone przez o. prof. Jacka Salija OP¹⁴¹, tygodniowe rekolekcje i sympozjum dla naukowców i artystów zrzeszonych przy Konwersatorium nt. *Sztuka – Nauka – Religia*¹⁴².

Ostatnim ważnym wydarzeniem było dwudniowe sympozjum naukowe z okazji 75-lecia obecności księży sercanów w Polsce pod hasłem: „Potrzebny jest Kościołowi wasz charyzmat. Wasza duchowość. Wasza postęga”¹⁴³. Miało ono miejsce w dniach 14-15 kwietnia 2004 roku w obecności ks. kard. Franciszka Macharskiego, metropolity krakowskiego, ks. kard. Stanisława Nagiego oraz licznie zgromadzonych gości. Sympozjum to stanowiło jeden z najważniejszych akcentów roku jubileuszowego w prowincji¹⁴⁴.

* * *

Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach w swojej blisko czterdziestoletniej działalności w sposób znaczący wpisało się w historię Prowincji Polskiej. Dzięki prowadzonej w nim działalności naukowej i formacyjnej jego mury opuściło wielu przyszłych duszpasterzy

i misjonarzy, którzy poprzez swoją pracę stali się głosicielami Królestwa Bożego Serca. Szeroka działalność apostołska, dydaktyczna, formacyjna i gorliwe życie zakonne członków wspólnoty seminaryjnej sprawiły, że Seminarium stało się w sposób rzeczywisty swoistym centrum prowincji – jej sercem, z którego wypływają źródła inicjatyw służących rozwojowi Zgromadzenia na ziemiach polskich.

Bibliografia

I Dokumenty Kościoła

- Dekret o formacji kapłanów *Optatam totius* II Soboru Watykańskiego.
Pismo Kongregacji Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostołskiego dotyczące wizytacji apostołskiej w seminarium w Stadnikach, w: „Informator SCJ” 8(1994) 808-811.
- Sacra Congregatio de Seminariis et Studiorum Universitatibus, *Pisma w sprawie wizytacji. Num. protoc. 1907/64/4 i 1907/64/5*, Archiwum Studium Teologicznego 83/14/V/65.
- Św. Kongregacja Zakonów, konstytucja apostołska *Sedes sapientiae* z dnia 31 maja 1956 r., AAS 48 (1956) 354-365.

II Dokumenty Archiwum Studium Teologicznego i WSM Stadniki

- Dane o bibliotece, czytelnicy i czasopismach sporządzone dla Sekretariatu Prymasa Polski z dnia 25 marca 1960 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 22/25/III/60.
- Dekret erekcyjny Studium Filozoficznego z dnia 16 września 1960 r.*, Archiwum WSM Stadniki.
- Dekret erekcyjny Studium Teologicznego z dnia 19 września 1956 r.*, Archiwum WSM Stadniki.
- Dekret o przeniesieniu Studium Filozoficznego z dnia 29 września 1964 r.*, Archiwum WSM Stadniki.
- Dekret Prymasa Polski w sprawie wizytacji kanonicznej z dnia 15 lutego 1964 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 51/15/II/1964.
- Dekret Prymasa Polski z dnia 21 grudnia 1960 r. Podręczny kwestionariusz dla Księży Wizytatorów Niższych i Wyższych Zakonnych Seminariorów Duchownych w Polsce*, Archiwum Studium Teologicznego 23/21/XII/60.
- Konwencja w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty sporządzona w Paryżu dnia 15 grudnia 1960 r.*, Dz. U. PRL Nr 40 Poz. 268, Archiwum Studium Teologicznego 79/10/III/65.

- List Pełnomocnika Rządu do Spraw Stosunku z Kościołem do Sekretarza Episkopatu Ks. Biskupa Zygmunta Choromańskiego z dnia 30 grudnia 1959 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60.
- List sekretarza Episkopatu z dnia 9 stycznia 1965 r.*, w sprawie odmowy wizytacji w seminariach, Archiwum Studium Teologicznego 74/9/I/65.
- Materiały udostępnione władzom szkolnym 17 czerwca 1960 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 17/VI/60.
- Pisma Episkopatu w sprawie nielegalności wizytacji państwowych w seminariach*, w: „Prawnik” 10(1965), Archiwum Studium Teologicznego 75/9/I/65.
- Pismo Biblioteki Narodowej. Narodowy Ośrodek ISSN*, Archiwum WSM Stadniki.
- Pismo Biura Sekretariatu Episkopatu „Pro memoria” nr 1935*, Archiwum Studium Teologicznego 74/9/I/65.
- Pismo bp. Bronisława Dąbrowskiego Pro memoriał dla Księży Rektorów Wyższych Seminariów Duchownych w Polsce*, Archiwum Studium Teologicznego 57/10/VIII/64.
- Pismo do Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski w Warszawie z dnia 18 stycznia 1965 r. w sprawie prób przeprowadzenia wizytacji Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Studium Teologicznym w Stadnikach*, Archiwum Studium Teologicznego 76/18/I/65.
- Pismo Episkopatu Polski do Premiera Józefa Cyrankiewicza z dnia 12 marca 1965 r. w sprawie dyskryminacji seminariów duchownych i ich wizytacji*, Archiwum Studium Teologicznego 80/23/III/65.
- Pismo Księdza Prowincjała Romualda Skowronka do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Krakowie z dnia 18 września 1964 r.*, Archiwum WSM Stadniki.
- Pismo z Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski*, Archiwum Studium Teologicznego 99/17/V/66.
- Postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział Cywilny z dn. 14 października 1999 r.*, sygn. akt Ns. Rej. Pr. 170/99, Archiwum WSM Stadniki.
- Postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Krakowie Wydział I Cywilny z dn. 18 lutego 1997 r.*, sygn. ATK Ns. Rej. Pr. 113/96, Archiwum WSM Stadniki.
- „Prawnik”, Archiwum Studium Teologicznego 79/10/III/65.
- Projektowany podział zajęć*, Archiwum Studium Teologicznego 84/19/VI/65, 104/4/VIII/66.
- Protokół z przeprowadzonej kontroli Biblioteki Studium Teologicznego Księży Sercanów w Stadnikach z dnia 22 sierpnia 1960 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 20/22/VIII/60.
- Protokół z wizytacji Wyższego Seminarium Duchownego w dniu 25 maja 1960 r. wraz z zaleceniami komisji*, Archiwum Studium Teologicznego 18/6/VIII/60.

- Prowincjalny Regulamin Studiów (szkic)*, Archiwum Studium Teologicznego 24/9/VIII/61.
- Regulamin egzaminów dla Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Krakowie*, Archiwum Studium Teologicznego 9/8/I/59.
- Regulamin prefekta Studium*, Archiwum Studium Teologicznego 28/17/VIII/61.
- Sprawozdania z organizacji roku szkolnego*, Archiwum Studium Teologicznego 87/7/VII/65, 106/7/IX/66, 11/18/X/67, 117/19/VI/68.
- Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1980/1981; 1981/1982; 1982/1983; 1983/1984; 1984/1985; 1985/1986; 1986/1987; 1987/1988; 1988/1989; 1989/1990; 1990/1991; 1991/1992; 1992/1993; 1993/1994; 1994/1995; 1995/1996; 1996/1997; 1997/1998; 1998/1999; 1999/2000; 2000/2001; 2001/2002*, Archiwum WSM Stadniki.
- Sprawozdanie z działalności Studium Filozoficznego za lata 1960-1965*, Archiwum Studium Teologicznego 90/30/IX/65.
- Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną*, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
- Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego w Stadnikach przygotowane na uroczystą inaugurację roku szkolnego 1964/65*, Archiwum Studium Teologicznego 63/21/IX/64.
- Sprawozdanie z organizacji Wyższego Seminarium Duchownego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w roku szkolnym 1964/1965*, Archiwum Studium Teologicznego 71/2/XII/64.
- Sprawozdanie z wizytacji przedstawicieli Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach w dniu 27 stycznia 1965 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 77/27/I/65.
- Statut Studium Teologicznego Księży Sercanów w Polsce*, Archiwum Studium Teologicznego 19/c/VIII/60.
- Umowa o współpracy naukowej między Wydziałem Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie a Wyższym Seminarium Zakonnym Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach z dnia 21 maja 1996 r., zatwierdzona pismem Kongregacji Instytutów Katolickich nr 742/80/14 z dnia 17 października 1996 r.*, Archiwum WSM Stadniki.
- Ustawa o rozwoju systemu oświaty i wychowania z 15 lipca 1961 r.*, Archiwum Studium Teologicznego 108/27/XII/66.
- Wzory druków Testimonium (protokoły egzaminacyjne), Testimonium de Theologiae sacra Studiis peractis oraz Acta personalia*, Archiwum Studium Teologicznego 31/12/12/61.

Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 29 grudnia 1959 r. wydane w porozumieniu z Urzędem do Spraw Wyznań w sprawie nadzoru nad seminariami duchownymi, Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60.

Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 1959 r. w sprawie nadzoru nad wyższymi i niższymi diecezjalnymi i zakonnymi seminariami duchownymi, Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60.

III Artykuły i opracowania

„Wstań” *ma już 15 lat*, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 11 kwietnia 2003 r.

Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953, Kuria Prowincjalna Księża Sercanów, Kraków 1992.

Domagalski A., *Wyjątkowe misterium. W Stadnikach – przedstawienie sercanów o Chrystusie*, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 9 kwietnia 2004, s. I.

Drodzy Czytelnicy, w: „Wstań” 2(86) (2003) 28.

Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 33-45.

Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 51-67.

Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik seminaryjny” 3(2003/2004) 35-45.

Furczoń J., *Początki Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce*, Kuria Prowincjalna Księża Sercanów, Kraków 1992.

Gąkiewicz G., *Duchowi misjonarze*, w: „Wstań” 1(91) (2004) 22-23.

Gąsiorek A., *25 lat temu*, w: „Ecce Cor” 57(1973) 4-14.

Gdy ustąpiła noc niewoli, w: *Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953*, Kuria Prowincjalna Księża Sercanów, Kraków 1992, s. 233-241.

Hałas S., *Kronika stadnicka*, w: „Ecce Cor” 57(1973) 44-66.

Janczak A., *Krótką historią Seminarium z okazji „srebrnego wesela”*, w: „Ecce Cor” 70(1981) 15-20.

Jarzyna S., *25 lat*, w: „Ecce Cor” 57(1973) 2-3.

Jaśkowiec A., *Dosłowni w przekazie. Misterium Męki Pańskiej w Stadnikach*, w: „Gość Niedzielny” 28 marca 2004 r., s. 24.

Jaśkowiec A., *Jesteśmy oczekiwani. Sercańscy seminarzyści*, w: „Gość Niedzielny” 9 maja 2004 r., s. 26.

- Jubileusz Sercanów*, w: „Nasz Dziennik” 95(1894) 22 kwietnia 2004 r.
- Kazanie ks. abp. Augustyna Fataki wygłoszone 10 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 104-109.
- Kazanie ks. bp. Józefa Rozwadowskiego wygłoszone 11 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 110-119.
- Kazanie ks. bp. Stefana Bareły wygłoszone 9 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 76-87.
- Kazanie ks. bp. Zygmunta Kamińskiego wygłoszone 8 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 28-34.
- Kazanie ks. kard. Karola Wojtyły wygłoszone 4 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 21-27.
- Kazanie Metropolity Krakowskiego ks. kard. Karola Wojtyły wygłoszone 11 czerwca 1978 r.*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 120-127.
- Kronika religijna Tygodnika Powszechnego*, w: „Tygodnik Powszechny” 9 listopada 1980 r., s. 7.
- Król S., *Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980)*, Kuria Prowincjalna, Kraków 1992.
- Kubiś A., *Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie*, w: „Tygodnik Powszechny” 24 października 1982 r., s. 1.6.
- Kunda C., *Dni prześladowań*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992.
- Kunda C., *Jubileusz stadnicki okiem kleryka i nowicjusza*, w: „Ecce Cor” 57(1973) 15-17.
- Kunda C., *Ważniejsze daty w Prowincji Polskiej*, w: *Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 243-246.
- List Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski z okazji Jubileuszu 100-lecia Założenia Zgromadzenia i 50-lecia osiedlenia się na ziemiach polskich*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 6.
- List O. Generała A. Bougeois do ks. Czesława Kundy, Prowincjała, i do Księży i Braci Prowincji Polskiej*, w: „Ecce Cor” 65(1978) 4-5.
- Majka W., *Początki naszego domu w Stadnikach*, Stadniki-Tarnów 1952.
- Michalek T., *Złoty jubileusz polskich Sercanów. Czas wielkiej łaski*, w: „Gość Niedzielny” 16 listopada 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*), Kraków 1998, s. 91-93).
- Misyjne powołanie*, w: „Wstań” 1(19) (1992) 16.

- Moskwa M., *V Światowy Dzień Chorego w Instytucie Pediatrii. Odnaleźć sens cierpienia*, w: „Gość Niedzielny” 2 marca 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 57-58).
- Mosurek A., *Misterium*, w: „Gość Niedzielny” 20 marca 1995 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” (1994-1997)*, Kraków 1998, s. 11-14).
- Nagy S., *Lata okupacyjnych mroków*, w: *Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 119-134.
- Nosal M., *Użytkownik biblioteki na przykładzie alumnów Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach*, Kraków 1999, maszynopis, s. 45. *O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” (1994-1997)*, Kraków 1998.
- Popielarczyk A., *Jesienny zjazd w Stadnikach*, w: „Gość Niedzielny” z dnia 9 listopada 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 89-90).
- Powrót do tożsamości*, w: „Ecce Cor” 70(1981) 11-13.
- Program dydaktyczny*, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 89-153.
- Przemówienie rektora ks. Jana Strzałki*, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 14-15.
- Ratio formationis generalis*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992.
- Ratio formationis provincialis*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Warszawa 2004.
- Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*, w: *Zasady formacji kapłańskiej w Polsce*, Częstochowa 1999, s. 15-134.
- Ratio studiorum*, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 59-60.
- Ratio studiorum*, w: *Zasady formacji kapłańskiej w Polsce*, Częstochowa 1999, s. 135-221.
- Regulamin uzyskania stopnia magistra (PAT)*, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 63-65.
- Sawulski A., *Harcerskie szlify w seminarium*, w: „Gość Niedzielny” 27 kwietnia 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 64-65).
- Sawulski A., *Na kolonii u Sercanów*, w: *Gość Niedzielny* z dnia 11 czerwca 1994 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 7-8).
- Sawulski A., *W Stadnikach „Wyspa Szczęśliwa” bez namiotów*, w: „Gość Niedzielny” 31 sierpnia 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 75-78).

- Sawulski A., *Złoty jubileusz polskich Sercanów. Uwierzili miłości*, w: „Gość Niedzielny” 2 lutego 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 45-48).
- Sawulski A., *Złożyli przyrzeczenia harcerskie*, w: „Gość Niedzielny” 13 lipca 1997 r. (*O Sercanach w „Gościu Niedzielnym” [1994-1997]*, Kraków 1998, s. 74).
- Serce Sercanów*, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 11 kwietnia 2003 r.
- Stachowski R., *Misterium Męki Pańskiej w scenerii kopalni*, w: „Niedziela” 11 kwietnia 2004 r.
- Status Wykładowcy Wyższego Seminarium Misyjnego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego*, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 133-136.
- Struktura formalna studiów*, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 55-57.
- Struktura formalna studiów*, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 83-85.
- Strzałka J., *75-lecie Sercanów w Polsce*, w: „Niedziela” 9 maja 2004 r., s. 20.
- Strzałka J., *Sercanie w Polsce. 75-lecie Zgromadzenia Sercanów*, w: „Przewodnik Katolicki” 9 maja 2004 r., s. 33.
- Swoboda G., *Homilia wygłoszona w czasie mszy św. z okazji 30-lecia „Ecce Cor”*, w: „Ecce Cor” 70(1981) 2-9.
- Symposium naukowe w Stadnikach*, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 9 kwietnia 2004 r., s. I.
- U progu drugiego roku*, w: „Ecce Cor” 9(1952) 3-10.
- Wielkopostny dar miłości. W komorze Alfonsa Długosza*, w: „Dziennik Polski” („Dziennik w Wieliczce”) 30 marca 2004 r.
- Włoch A., Karpierz J., *Ważniejsze daty z historii Zgromadzenia i Prowincji Polskiej*, w: *Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 275-305.
- Włoch A., *Początki historii kleryckiego pisemka „Ecce Cor” 1951-1954. Z okazji 50-lecia założenia Prowincji Polskiej*, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Warszawa 1997.
- Wyjątek z Kroniki stadnickiej*, w: „Ecce Cor” 57(1973) 18-20.
- Z kart naszej przeszłości*, w: „Ecce Cor” 76(1984) 14-18.
- Zasady formacji kapłańskiej w Polsce, Częstochowa 1999.*

Przypisy

- 1 Por. J. Furczoń, Początki Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 77-78. Znaleźć tu można dokładny opis i dokumenty. Por. także: S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), Kuria Prowincjalna, Kraków 1992, s. 23-29.
- 2 Por. C. Kunda, Jubileusz stadnicki okiem klero i nowicjusza, w: „Ecce Cor” 57(1973) 15; S. Nagy, Lata okupacyjnych mroków, w: Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 128-129; J. Furczoń, Początki Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce, s.133; Król S., Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 33-34.
- 3 Por. C. Kunda, Jubileusz stadnicki okiem klero i nowicjusza, s. 16; S. Nagy, Lata okupacyjnych mroków, s. 132-133; J. Furczoń, Początki Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce, s. 134.
- 4 Por. C. Kunda, Jubileusz stadnicki okiem klero i nowicjusza, s. 17; W. Majka, Początki naszego domu w Stadnikach, Stadniki-Tarnów 1952; Z kart naszej przeszłości, w: „Ecce Cor” 76(1984) 15-18; S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 34-39.
- 5 Professio fidei nowy rektor złożył w kaplicy domu p. Michalików na ręce prowincjała ks. Michała Wietechy. Por. C. Kunda, Dni prześladowań, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992, s. 4-5; Gdy ustąpiła noc niewoli, w: Album jubileuszowy, s. 239; A. Gąsiorek, 25 lat temu, w: „Ecce Cor” 57(1973) 4; S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 43-55.
- 6 Obszerną relację z poświęcenia kościoła i przeniesienia Najświętszego Sakramentu z domu Michalików można odnaleźć w: Wyjątek z Kroniki stadnickiej, w: „Ecce Cor” 57(1973) 18-20.
- 7 Por. C. Kunda, Dni prześladowań, s. 5-6; Album jubileuszowy, s. 243-245; C. Kunda, Ważniejsze daty w Prowincji Polskiej, w: Album jubileuszowy, s. 243-246; A. Włoch, J. Karpierz, Ważniejsze daty z historii Zgromadzenia i Prowincji Polskiej, w: Album jubileuszowy, s. 302-304. Pierwotnie nie było pozwolenia na kaplicę domową ani na wystawienie codzienne Najświętszego Sakramentu. Modlitwy odbywały się w oratorium, msza święta i adoracja w kościele. W całym domu panowały iście spartańskie warunki, nie było ogrzewania i elektryczności, palono lampy mi gazowymi i naftą. Por. A. Gąsiorek, 25 lat temu, s. 6-7; S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 59-67.
- 8 Por. C. Kunda, Dni prześladowań, s. 8-37.
- 9 Por. tamże, s. 50; S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 68-72.
- 10 Por. C. Kunda, Ważniejsze daty w Prowincji Polskiej, s. 245; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, w: „Ecce Cor” 70(1981) 15-16.
- 11 Por. A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 16.
- 12 Por. Dekret erekcyjny Studium Teologicznego z dnia 19 września 1956 r., Archiwum WSM Stadniki; A. Sawulski, Złoty jubileusz polskich Sercanów. Uwierzyli miłości, w: „Gość Niedzielny” 2 lutego 1997 r.
- 13 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego

- wesela”, s. 17.
- 14 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 17-18.
 - 15 Z apologetyki i historii Kościoła – po ukończeniu drugiego roku teologii, z Pisma św. i prawa kanonicznego – po ukończeniu trzeciego roku teologii, z teologii dogmatycznej i moralnej – po ukończeniu czwartego roku teologii. Miały one stałą datę: 30 września każdego roku.
 - 16 Por. Dekret erekcyjny Studium Filozoficznego z dnia 16 września 1960 r., Archiwum WSM Stadniki; Sprawozdanie z działalności Studium Filozoficznego za lata 1960-1965, Archiwum Studium Teologicznego 90/30/IX/65.
 - 17 Ten wymóg wprowadzono w roku akademickim 1963/1964.
 - 18 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Filozoficznego za lata 1960-1965, Archiwum Studium Teologicznego 90/30/IX/65.
 - 19 Por. A. Janczak, Krótka historia seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 17-18.
 - 20 Por. Święta Kongregacja Zakonów, konstytucja apostołska Sedes sapientiae z dnia 31 maja 1956 r., AAS 48(1956) 354-365.
 - 21 Por. Dekret o Przeniesieniu Studium Filozoficznego z dnia 29 września 1964 r., Archiwum WSM Stadniki; Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 17-18.
 - 22 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65; A. Janczak, Krótka historia seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 18.
 - 23 Por. Pismo Księdza Prowincjała Romualda Skowronka do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Krakowie z dnia 18 września 1964 r., Archiwum WSM Stadniki.
 - 24 Por. Przemówienie rektora ks. Jana Strzałki, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 14; „Ecce Cor” 37(1964) 60.
 - 25 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego w Stadnikach przygotowane na uroczystą inaugurację roku szkolnego 1964/65, Archiwum Studium Teologicznego 63/21/IX/64.
 - 26 Por. Sprawozdanie z organizacji Wyższego Seminarium Duchownego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w roku szkolnym 1964/1965, Archiwum Studium Teologicznego 71/2/XII/64; S. Król, Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980), s. 80-87.
 - 27 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
 - 28 Por. Kronika religijna Tygodnika Powszechnego, w: „Tygodnik Powszechny” 9 listopada 1980 r., s. 7.
 - 29 W 1982 roku wydział został podniesiony do rangi akademii.
 - 30 Por. A. Kubiś, Papiński Wydział Teologiczny w Krakowie, w: „Tygodnik Powszechny” 24 października 1982 r., s. 1.6; A. Janczak, Krótka historia seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 20.

- 31 Por. Umowa o współpracy naukowej między Wydziałem Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie a Wyższym Seminarium Zakonnym Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach z dnia 21 maja 1996 r., zatwierdzona pismem Kongregacji Instytutów Katolickich nr 742/80/14 z dnia 17 października 1996 r., Archiwum WSM Stadniki; Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1995/1996, Archiwum WSM Stadniki.
- 32 Por. Dekret Prymasa Polski w sprawie wizytacji kanonicznej z dnia 15 lutego 1964 r., Archiwum Studium Teologicznego 51/15/II/1964; Sacra Congregatio de Seminariis et Studiorum Universitatibus, Pisma w sprawie wizytacji. Num. protoc. 1907/64/4 i 1907/64/5, Archiwum Studium Teologicznego 83/14/V/65; Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
- 33 Por. Dekret Prymasa Polski z dnia 21 grudnia 1960 r. Podręczny kwestionariusz dla Księży Wizytorów Niższych i Wyższych Zakonnych Seminariów Duchownych w Polsce, Archiwum Studium Teologicznego 23/21/XII/60.
- 34 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
- 35 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1991/1992, Archiwum WSM Stadniki.
- 36 Por. Pismo Kongregacji Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego dotyczące wizytacji apostolskiej w Seminarium w Stadnikach, w: „Informator SCJ” 8(1994) 808-811.
- 37 Tamże. W dalszej części czytamy: „Horyzont kulturowy młodych ludzi zostaje poszerzony również poprzez studium języków klasycznych i współczesnych, które otwierają im dostęp do źródeł kultury chrześcijańskiej i do dzieł teologicznych w obcych językach. Wszystko to jest ułatwione dzięki dobrej organizacji biblioteki, posiadającej pokaźną ilość książek i czasopism teologicznych, jak również możliwościom, jakie oferują różne biblioteki w Krakowie. Tak więc warunki do uzyskania formacji intelektualnej należy uznać za optymalne. Umożliwiają one prawie wszystkim seminarzystom (90 procent) ukoronowanie swych studiów stopniem magistra teologii”. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1993/1994, Archiwum WSM Stadniki.
- 38 Por. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 1959 r. w sprawie nadzoru nad wyższymi i niższymi diecezjalnymi i zakonnymi seminariami duchownymi, Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60.
- 39 Por. Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 29 grudnia 1959 r. wydane w porozumieniu z Urzędem do Spraw Wyznań w sprawie nadzoru nad seminariami duchownymi, Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60; Protokół z wizytacji Wyższego Seminarium Duchownego w dniu 25 maja 1960 r. wraz z zaleceniami komisji, Archiwum Studium Teologicznego 18/6/VIII/60.
- 40 Por. choćby: Sprawozdania z organizacji roku szkolnego, Archiwum Studium Teologicznego 87/7/VII/65, 106/7/IX/66, 11/18/X/67, 117/19/VI/68.
- 41 Por. Projektowany podział zajęć, Archiwum Studium Teologicznego 84/19/VI/65, 104/4/VIII/66.
- 42 Por. Pismo bp. Bronisława Dąbrowskiego Pro memoriał dla Księży Rektorów Wyższych Seminariów Duchownych w Polsce, Archiwum Studium Teologicznego 57/10/VIII/64; Pisma Episkopatu w sprawie nielegalności wizytacji państwowych w seminariach, w: „Prawnik” 10(1965), Archiwum Studium Teologicznego 75/9/I/65; List Sekretarza Episkopatu z dnia 9 stycznia 1965 r.

- w sprawie odmowy wizytacji w seminariach, Archiwum Studium Teologicznego 74/9/I/65. Odpowiedź na protesty: List Pełnomocnika Rządu do Spraw Stosunku z Kościołem do Sekretarza Episkopatu Ks. Biskupa Zygmunta Choromańskiego z dnia 30 grudnia 1959 r., Archiwum Studium Teologicznego 14/19/I/60.
- 43 Wśród licznych materiałów, które były wymagane, znajdują się np. rozkłady godzin wykładowych, wykazy profesorów, alumnów, alumnów w wieku poborowym. Por. Materiały udostępnione władzom szkolnym 17 czerwca 1960 r., Archiwum Studium Teologicznego 17/VI/60.
- 44 Por. Protokół z przeprowadzonej kontroli Biblioteki Studium Teologicznego Księży Sercanów w Stadnikach z dnia 22 sierpnia 1960 r., Archiwum Studium Teologicznego 20/22/VIII/60; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 18; Ustawa o rozwoju systemu oświaty i wychowania z 15 lipca 1961 r., Archiwum Studium Teologicznego 108/27/XII/66; Sprawozdanie z wizytacji przedstawicieli Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach w dniu 27 I 1965 r., Archiwum Studium Teologicznego 77/27/I/65.
- 45 Pismo z Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski, Archiwum Studium Teologicznego 99/17/V/66. Przykładem pisma określającego postępowanie w przypadku wezwania rektora po odmowie przeprowadzenia wizytacji jest Pismo Biura Sekretariatu Episkopatu „Pro memoria” nr 1935, Archiwum Studium Teologicznego 74/9/I/65.
- 46 Do wizytacji lekcji łaciny i śpiewu doszło 31 stycznia 1964 roku. Kilkakrotnie lustrowano bibliotekę, sale wykładowe, infirmerię i lektorium. Inne próby wizytacji przeprowadzono w maju 1960 roku, 25 maja 1960 roku, 24 stycznia 1961 roku, 19 maja 1962 roku, w kwietniu 1963 roku, 31 stycznia 1964 roku, 12 maja 1964 roku. Por. Pismo do Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski w Warszawie z dnia 18 stycznia 1965 roku w sprawie prób przeprowadzenia wizytacji Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Studium Teologicznym w Stadnikach, Archiwum Studium Teologicznego 76/18/I/65.
- 47 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65; Pismo Episkopatu Polski do Premiera Józefa Cyrankiewicza z dnia 12 marca 1965 r. w sprawie dyskryminacji seminariorów duchownych i ich wizytacji, Archiwum Studium Teologicznego 80/23/III/65; Konwencja w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty sporządzona w Paryżu dnia 15 grudnia 1960 r., Dz. U. PRL Nr 40 Poz. 268, Archiwum Studium Teologicznego 79/10/III/65; „Prawnik”, Archiwum Studium Teologicznego 79/10/III/65; Pismo do Wydziału Spraw Zakonnych przy Sekretariacie Prymasa Polski w Warszawie z dnia 18 stycznia 1965 r. w sprawie prób przeprowadzenia wizytacji Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Studium Teologicznym w Stadnikach, Archiwum Studium Teologicznego 76/18/I/65.
- 48 Por. Regulamin egzaminów dla Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Krakowie, Archiwum Studium Teologicznego 9/8/I/59.
- 49 Statut Studium Teologicznego Księży Sercanów w Polsce, Archiwum Studium Teologicznego 19/c/VIII/60.
- 50 Por. Prowincjalny regulamin studiów (szkic), Archiwum Studium Teologicznego 24/9/VIII/61.
- 51 Por. Regulamin prefekta studium, Archiwum Studium Teologicznego 28/17/VIII/61; A. Janczak, Krótka historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”, s. 18.
- 52 Por. Wzory druków Testimonium (protokoły egzaminacyjne), Testimonium de theologiae sacrae studiis peractis oraz Acta personalia, Archiwum Studium Teologicznego 31/12/12/61; Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965

- dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
- 53 Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia, w: *Zasady formacji kapłańskiej w Polsce*, Częstochowa 1999, s. 15-134.
 - 54 Ratio studiorum, w: *Zasady formacji kapłańskiej w Polsce*, s. 135-221. Por. Ratio studiorum, w: „*Rocznik Seminaryjny*” 1(2001/2002) 59-60.
 - 55 Ratio formationis generalis, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992.
 - 56 Ratio formationis provincialis, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Warszawa 2004.
 - 57 Program dydaktyczny, w: „*Rocznik Seminaryjny*” 2(2002/2003) 89-153.
 - 58 Status Wykładowcy Wyższego Seminarium Misyjnego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, w: „*Rocznik Seminaryjny*” 1(2001/2002) 133-136.
 - 59 Por. Dekret o formacji kapłanów Optatam totius II Soboru Watykańskiego, 4-5. Szczegółowe określenie elementów wchodzących w skład formacji ludzkiej, duchowej, intelektualnej, pastoralnej i sercańskiej zostało zawarte w Ratio formationis provincialis, 182-200.
 - 60 Por. Ratio formationis provincialis, 201.
 - 61 Zorganizowany po raz pierwszy w 1981 roku. Wzięło w nim udział 16 osób.
 - 62 Organizowany w latach 1985 i 1987. Wzięło w nim udział 5 osób.
 - 63 Organizowany w latach 1985 i 2000-2003. Wzięło w nim udział 11 osób.
 - 64 Zorganizowany w 2003 roku. Wzięły w nim udział 2 osoby.
 - 65 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1993/1994, Archiwum WSM Stadniki.
 - 66 Przez cztery lata uczestniczyło w nim 28 studentów.
 - 67 Od 2000 roku prowadzi je mgr Paweł Herod. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 2000/2001, Archiwum WSM Stadniki.
 - 68 Pierwszy taki kurs miał miejsce w 2000 roku i wzięło w nim udział 7 alumnów. W 2001 roku uczestniczyło w nim 7 osób, w 2002 – 4, 2003 – 7.
 - 69 Pierwszy raz miała ona miejsce w 1983 roku.
 - 70 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 2000/2001, Archiwum WSM Stadniki.
 - 71 Odbyły się one trzy razy: 24 października 1988 roku, 28 lutego 1989 roku i 11 marca 1989 roku.
 - 72 Miały one miejsce 7 grudnia 1987 roku i 16 stycznia 1987 roku. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1987/1988, Archiwum WSM Stadniki.
 - 73 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1980/1981, Archiwum WSM Stadniki.
 - 74 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1982/1983, Archiwum WSM Stadniki.
 - 75 Por. Ratio formationis provincialis, 249-252.
 - 76 Por. tamże, 227-229.
 - 77 Por. tamże, 230-233.
 - 78 Por. tamże, 234-240.
 - 79 Szczegółowe obowiązki prefekta studiów wymienia Ratio formationis provincialis, 242.
 - 80 W jej skład wchodzi: przełożony prowincjalny, rektor Seminarium, prefekt studiów, magister kleryków oraz wykładowcy członkowie Zgromadzenia. Por. tamże, 245-248.
 - 81 Por. A. Janczak, *Krótką historia Seminarium z okazji „srebrnego wesela”*, s. 19; Król S., *Rys historyczny klasztoru Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Stadnikach (1944-1980)*, s. 84.

- 82 Por. Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik Seminarium Misyjnego” 1(2001/2002) 33-45; Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik Seminarium Misyjnego” 2(2002/2003) 51-67; Działalność naukowo-dydaktyczna Wyższego Seminarium Misyjnego, w: „Rocznik Seminarium Misyjnego” 3(2003/2004) 35-45.
- 83 Por. Misyjne powołanie, w: „Wstań” 1(1992) 16; G. Gąkiewicz, Duchowi misjonarze, w: „Wstań” 1(2004) 22-23.
- 84 Obecnie jest ich blisko pięciuset.
- 85 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 2001/2002, Archiwum WSM Stadniki.
- 86 Por. A. Jaśkowiec, Jesteśmy oczekiwani. Sercańscy seminarzyści, w: „Gość Niedzielny” 9 maja 2004 r., s. 26; M. Moskwa, V Światowy Dzień Chorego w Instytucie Pediatrii. Odnałóż sens cierpienia, w: „Gość Niedzielny” 2 marca 1997 r.
- 87 Por. A. Sawulski, Na kolonii u sercanów, w: „Gość Niedzielny” 11 czerwca 1994 r.
- 88 Por. A. Sawulski, W Stadnikach „Wyspa Szczęśliwa” bez namiotów, w: „Gość Niedzielny” 31 sierpnia 1997 r.; Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1996/1997, Archiwum WSM Stadniki.
- 89 Por. „Ecce Cor” 69(1980) 66.
- 90 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1984/1985, Archiwum WSM Stadniki.
- 91 Por. A. Mosurek, Misterium, w: „Gość Niedzielny” 20 marca 1995 r.; A. Domagałski, Wyjątkowe misterium. W Stadnikach – przedstawienie Sercanów o Chrystusie, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 9 kwietnia 2004, s. I; A. Jaśkowiec, Dosłowni w przekazie. Misterium Męki Pańskiej w Stadnikach, w: „Gość Niedzielny” 28 marca 2004 r., s. 24.
- 92 Por. R. Stachowski R., Misterium Męki Pańskiej w scenarii kopalni, w: „Niedziela” 11 kwietnia 2004 r.; Wielkopostny dar miłości. W komorze Alfonsa Długosza, w: „Dziennik Polski” („Dziennik w Wieliczce”) 30 marca 2004 r.
- 93 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1982/1983, Archiwum WSM Stadniki.
- 94 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1983/1984, Archiwum WSM Stadniki.
- 95 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1982/1983, Archiwum WSM Stadniki.
- 96 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1982/1983, Archiwum WSM Stadniki.
- 97 Jako kapelan Instytutu Pediatrii w Krakowie wznowił on działalność założonego w 1965 roku szpitalu „Szerokie Pole”.
- 98 Por. A. Sawulski, Harcerskie szlify w seminarium, w: „Gość Niedzielny” 27 kwietnia 1997 r.; A. Sawulski, W Stadnikach „Wyspa Szczęśliwa” bez namiotów, w: „Gość Niedzielny” 31 sierpnia 1997 r.
- 99 Por. A. Sawulski, Złożyli przyrzeczenia harcerskie, w: „Gość Niedzielny” 13 lipca 1997 r.
- 100 Por. A. Popielarczyk, Jesienny zjazd w Stadnikach, w: „Gość Niedzielny” 9 listopada 1997 r.
- 101 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1999/2000, Archiwum WSM Stadniki. W 2002 roku drużyna piłkarska wywalczyła drugie miejsce, a w 1986 roku – trzecie.
- 102 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Filozoficznego za lata 1960-1965, Archiwum Studium Teologicznego 90/30/IX/65.
- T03 Por. Dane o bibliotece, czytelnicy i czasopiśmie sporządzone dla Sekretariatu Prymasa Polski *Symposium* 1(12) 2004

- z dnia 25 marca 1960 r., Archiwum Studium Teologicznego 22/25/III/60.
- 104 Por. Sprawozdanie z działalności Studium Teologicznego Księży Najświętszego Serca Jezusowego 1956-1965 dla prac Komisji Studiów przed IV Kapitułą Prowincjalną, Archiwum Studium Teologicznego 89/30/IX/65.
- 105 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1980/1981, Archiwum WSM Stadniki.
- 106 Por. M. Nosal, Użytkownik biblioteki na przykładzie alumnów Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach, Kraków 1999, maszynopis, s. 45.
- 107 Stan z maja 2004 roku.
- 108 Prowadzony od 1992 roku.
- 109 Obszerne informacje na ten temat można znaleźć w: M. Nosal, Użytkownik biblioteki na przykładzie alumnów Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach, s. 47-49.
- 110 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1982/1983, Archiwum WSM Stadniki.
- 111 Pierwszy numer ukazał się z datą 2 kwietnia i wiązał się ściśle z 52. rocznicą święcen kapłańskich Ojca Świętego Piusa XII. Pismo ukazało się w 3 egzemplarzach przepisanych na maszynie, zawierało 16 stron i miało format 21x32 cm. Miejszem wydania był Tarnów. Por. Gdy ustąpiła noc niewoli, s. 230; A. Włoch, J. Karpierz, Ważniejsze daty z historii Zgromadzenia i Prowincji Polskiej, s. 304.
- 112 Listę kleryków pracujących w redakcji „Ecce Cor” oraz współpracujących z nimi kleryków i księży z lat 1951-1954 można znaleźć, w: A. Włoch, Początki historii kleryckiego pisemka „Ecce Cor” 1951-1954. Z okazji 50-lecia założenia Prowincji Polskiej, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Warszawa 1997, s. 5-7.
- 113 U progu drugiego roku, w: „Ecce Cor” 9(1952) 5. Por. Powrót do tożsamości, w: „Ecce Cor” 70(1981) 11-13; G. Swoboda, Homilia wygłoszona w czasie mszy św. z okazji 30-lecia „Ecce Cor”, w: tamże, s. 2-9.
- 114 Por. tamże. Treść i opis numerów 1-18 pisemka „Ecce Cor” można znaleźć, w: A. Włoch, Początki historii kleryckiego pisemka „Ecce Cor” 1951-1954, s. 9-36.
- 115 Por. A. Włoch, Początki historii kleryckiego pisemka „Ecce Cor” 1951-1954, s. 37-40. Doczekał się on później wznowienia: Album jubileuszowy. Z okazji 25-lecia Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce 1928-1953, Kuria Prowincjalna Księży Sercanów, Kraków 1992.
- ¹¹⁶ Redaktorzy naczelni „Wstań”:
1987-1992 – ks. Józef Golonka
1992-1994 – ks. Jan Strzałka
1995-1999 – ks. Tadeusz Michałek
od 1999 – ks. Jan Strzałka.
- 117 Istnieje również wersja internetowa „Wstań”: <http://wstan.sercanie.org.pl/>.
- 118 Por. Drodzy Czytelnicy, w: „Wstań” 2(2003) 28; „Wstań” ma już 15 lat, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) 11 kwietnia 2003 r.
- 119 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1995/1996, Archiwum WSM Stadniki.
- 120 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 2000/2001, Archiwum WSM Stadniki.
- 121 Periodyk naukowy „Symposium – Wyższe Seminarium Misyjne Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego” został zarejestrowany w międzynarodowym systemie informacji o wy-

- dawnictwach ciągłych i oznaczony symbolem ISDN 1429-558X. Por. Pismo Biblioteki Narodowej. Narodowy Ośrodek ISSN, Archiwum WSM Stadniki.
- 122 Oto tematyka poszczególnych zeszytów „Sympozjum”:
- 1 (1) 1997 Materiały z sympozjum z okazji 25-lecia pracy polskich sercanów w Zairze
 - 1 (2) 1998 Materiały z sympozjum z okazji 50-lecia erygowania Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego
 - 2 (3) 1998 Materiały z sympozjum „Ewangelizować czy tolerować?” Wartości ewangeliczne w kulturze postmodernistycznej
 - 1 (4) 1999 Kościół katolicki na Litwie i Białorusi w XIX i XX wieku
 - 2 (5) 1999 Kościół wobec wyzwań społecznych współczesnej Polski
 - 1 (6) 2000 Jedność chrześcijańska u progu trzeciego tysiąclecia
 - 2 (7) 2000 Psychologia w służbie religijnego rozwoju człowieka
 - 1 (8) 2001 Jezus Chrystus jedyny i uniwersalny Zbawiciel;
 - 1 (9) 2002 Ocalić cywilizację – ocalić ludzkie życie
 - 1 (10) 2003 Przedsiębiorczość – dobro poszukiwane
 - 2 (11) 2003 Bóg niestrudzony w swej miłości do człowieka.
- 123 Por. Postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Krakowie Wydział I Cywilny z dn. 18 lutego 1997 r., Sygn. ATK Ns. Rej. Pr. 113/96, Archiwum WSM Stadniki.
- 124 Por. Postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział Cywilny z dn. 14 października 1999 r., Sygn. akt Ns. Rej. Pr. 170/99, Archiwum WSM Stadniki.
- 125 Por. Struktura formalna studiów, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 55-57; Struktura formalna studiów, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 83-85.
- 126 Regulamin uzyskania stopnia magistra (PAT), w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 63-65.
- 127 Program dydaktyczny, w: „Rocznik Seminaryjny” 2(2002/2003) 89-153.
- 128 Status Wykładowcy Wyższego Seminarium Misyjnego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, w: „Rocznik Seminaryjny” 1(2001/2002) 133-136.
- 129 Są one organizowane od 1989 roku.
- 130 Por. S. Jarzyna, 25 lat, w: „Ecce Cor” 57(1973) 2-3; S. Hałas, Kronika stadnicka, w: „Ecce Cor” 57(1973) 63-65.
- 131 Por. List O. Generała A. Bougeois do ks. Czesława Kundy, Prowincjała, i do Księży i Braci Prowincji Polskiej, w: „Ecce Cor” 65(1978) 4-5; List Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski z okazji Jubileuszu 100-lecia Założenia Zgromadzenia i 50-lecia osiedlenia się na ziemiach polskich, w: „Ecce Cor” 65(1978) 6; Kazanie ks. kard. Karola Wojtyły wygłoszone 4 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 21-27; Kazanie ks. bp. Zygmunta Kamińskiego wygłoszone 8 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 28-34; Kazanie ks. bp. Stefana Barely wygłoszone 9 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 76-87; Kazanie ks. abp. Augustyna Fataki wygłoszone 10 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 104-109; Kazanie ks. bp. Józefa Rozwadowskiego wygłoszone 11 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 110-119; Kazanie Metropolity Krakowskiego ks. kard. Karola Wojtyły wygłoszone 11 czerwca 1978 r., w: „Ecce Cor” 65(1978) 120-127.
- 132 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1984/1985, Archiwum WSM Stadniki.
- 133 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1985/1986, Archiwum WSM Stadniki.

- 134 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1989/1990, Archiwum WSM Stadniki.
- 135 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1988/1989, Archiwum WSM Stadniki.
- 136 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1992/1993, Archiwum WSM Stadniki.
- 137 Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1995/1996, Archiwum WSM Stadniki.
- 138 Por. T. Michalek, Złoty jubileusz polskich Sercanów. Czas wielkiej łaski, w: „Gość Niedzielny” 16 listopada 1997 r.; Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1997/1998, Archiwum WSM Stadniki.
- 139 W dniu 2 czerwca 1986 roku. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1985/1986, Archiwum WSM Stadniki.
- 140 W dniach 2-9 września 1986 roku. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1985/1986, Archiwum WSM Stadniki.
- 141 W dniach 1-8 września 1987 roku. Por. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej za rok 1986/1987, Archiwum WSM Stadniki.
- 142 Miało ono miejsce we wrześniu 1989 roku.
- 143 Por. Jubileusz Sercanów, w: „Nasz Dziennik” 95(1894) z 22 kwietnia 2004 r., Sympozjum naukowe w Stadnikach, w: „Dziennik Polski” („Tygodnik Myślenicki”) nr 119 z 9 kwietnia 2004, s. I. Materiały z sympozjum ukażą się w „Sympozjum” 1 (12) 2004.
- ¹⁴⁴ J. Por. Strzałka, 75-lecie Sercanów w Polsce, w: „Niedziela” z 9 maja 2004, s. 20; J. Strzałka, Sercanie w Polsce. 75-lecie Zgromadzenia Sercanów, w: „Przewodnik Katolicki” z 9 maja 2004, s. 33.